

Marhuľový ostrov

novinky

**Marhuľový
ostrov**

rozhovor

**Zuzana
Gindl-Tatárová**

téma

**Prístupnosť
filmov v kinách**

recenzia

**Nesvadbovo
Vytie
Iluzionista**

2-DVD S 9 DIELAMI
JEDNÉHO Z NAJVÝZNAMNEJŠÍCH
TVORCOV SLOVENSKEHO
DOKUMENTÁRNEHO FILMU

MARTINA SLIVKU

vydala Asociácia slovenských filmových klubov
v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom

Vydanie DVD podporili Vysoká škola múzických umení / Asociácia slovenských producentov v audiovizii

Výrobu a distribúciu DVD finančne podporil Audiovizuálny fond

INFO WWW.ASFK.SK • WWW.SFU.SK • WWW.KLAPKA.SK

Niektorých možno v apríli prekvapí, čo sa stalo s avizovanou premiérou slovenského filmu *Máľova musí zomrieť*, ktorá sa nakoniec tento mesiac nekoná, hoci sme v minulom čísle na ňu upozorňovali. Tak ako v marci možno niektorých prekvapilo, že už tento film avizujeme a jeho premiéra je skutočne istá. Nebola. Podľa posledných informácií bude film po prvýkrát uvedený až počas septembrového MFF Cinematik, hoci jeho úplne prvá premiéra bola plánovaná už v zime roku 2009. Odpoveď na otázku prečo, prinášame v tomto čísle. Rovnako ako vysvetľujeme, prečo sa napríklad pätnásťročné dieťa dostane do kina na film určený až od veku dosiahnutia plnoletosti a dvanásťročné na film od pätnástich. Nie je to len preto, že dnešná mládež pôsobí akosi vyspelejšie, ale že neexistuje na Slovensku orgán, ktorý by zabezpečoval spätnú väzbu toho, či sa určená veková hranica pri vstupe do kín naozaj dodržiava alebo nie, rovnako ako neexistuje inštitúcia či zákon, ktorý by bol zábezpekou, že je táto veková prístupnosť pri jednotlivých filmoch vôbec správne určená. Aj vysvetlenie týchto slov nájdete v tomto čísle. Ako aj najväčšie priority, ktoré čakajú v najbližšom čase Audiovizuálny fond po zvolení novej predsedníčky jeho Rady. Ako hovorí, je to notifikácia schémy nášho grantového systému. Lebo inak mám pocit, že je u nás už fakt všetko možné, a to som v tomto texte ani nepoužila skratku RTVS...

Simona Nótová-Tušerová

NA ÚVOD

MOJE OBLÚBENÉ SLOVENSKE FILMY

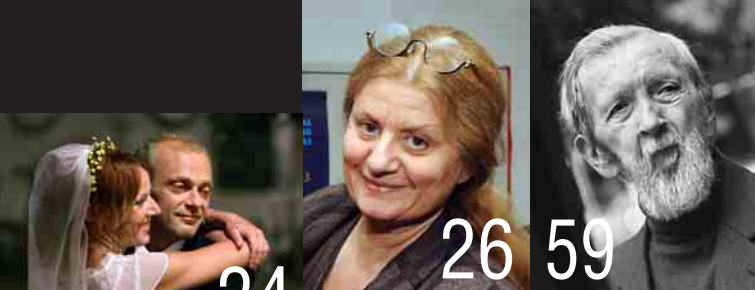
Márius Kopcsay

spisovateľ, novinár

foto: archív M. K.

Kým televízie chrlia senzi Driš-lakoviny, hľadajú nevesty a ženíchov či budúce pop-hviezdy, siaham radšej po slovenských filmoch, zväčša už pamätníckych. Hoci aj po filme V piatok trinásteho režiséra Paľa Bielika z roku 1953. Vzhľadom na stalinskú dobu sa tvorcom podarilo potlačiť ideológiu a prekryť ju vtipnými dialógmi. Ešte radšej pokročím k 60. rokom – k filmom Petra Solana Tvár v okne a Prípad Barnabáš Kos. Slovenskú provinčnosť smelo prekračuje Zmluva s diabлом Jozefa Zachara. Poteší skutočne umelecká reality šou Otakara Krivánka Deň náš každodenný. Keďže mám rád prozaička Alfonza Bednára, spomeniem Slvko v sieti Štefana Uhra. Z ďalších desaťročí považujem za veľmi pôsobivý film Smrť šitá na mieru, takisto ako známejšie dielo Martina Hollého Signum Laudis. A aby bolo trochu veselšie, pridávam Sladké starosti Juraja Herza a Všetko, čo mám rád Martina Šulíka. A na záver ešte otázku: Kam sa podel všetok ten tvorivý potenciál dnes?

24

26 59

OBSAH

38

Film.sk
Mesačník o filmovom dianí na Slovensku
12. ročník

Vydavateľ: Slovenský filmový ústav

Adresa redakcie: Film.sk
Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32
811 09 Bratislava
tel.: 02/57 10 15 25
fax: 02/52 73 32 14
e-mail: filmisk@sfu.sk

Šéfredaktorka:
Simona Nátová-Tušerová

Tajomníčka redakcie:
Eva Michalková
Redakčná rada: Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFÚ
Alexandra Strelková
riaditeľka NKC – SFÚ
Marián Brázda

vedúci edičného oddelenia SFÚ
Miroslav Ulman
odborný referent Audiovizuálneho
informačného centra SFÚ
Stefan Vraštiak

tajomník KFN SSN
Design: Marek Borovský
Grafická úprava:

Microtus – Dušan Štezák
Tlač: Dolis, spol. s r.o.
Uzávierka čísla 4/2011:
25. 3. 2011

Text neprešiel jazykovou úpravou.
Názory redakcie sa nemusia
zhodovať s názormi
prispievateľov.

Foto na titulnej strane:
Marhuľový ostrov –
D.N.A. Production
Film.sk vychádza
s podporou MK SR.
ISSN 1335 – 8286

Akkoľvek rozmnožovanie textu, fotografií,
grafov, vrátane údajov v elektronickej
podobe len s predchádzajúcim
písmenným súhlasom vydavateľa.
© Slovenský filmový ústav

- 3 ⇔ **PLUS / MÍNUS Mesiaca** v slovenskej kinematografii
- 4 – 11 ⇔ **KALENDÁRIUM** filmových podujatí mesiaca
- 12 ⇔ **KALENDÁRIUM** alebo 2. DOCSK 2011
- 13 – 22 ⇔ **NOVÉ FILMY** pre premiérové kiná
- 22 – 23 ⇔ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 24 – 25 ⇔ **NOVINKY** alebo Marhuľový ostrov podľa Petra Bobjaka
- 26 – 29 ⇔ **ROZHOVOR** alebo scenáristka a dramaturgická Zuzana Gindl-Tatárová
- 30 – 31 ⇔ **AKTUÁLNE** alebo Pätnásť rokov Slovenska v Eurimages
- 32 – 35 ⇔ **TÉMA** mesiaca alebo Prístupnosť filmov v kinách
- 36 – 37 ⇔ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
- 38 – 39 ⇔ **RECENZIA** alebo Nesvadbovo podľa Eriky Hníkovej
- 40 – 41 ⇔ **RECENZIA** alebo Vytie podľa Roba Epsteina a Jeffreyho Friedmana
- 42 – 43 ⇔ **RECENZIA** alebo Iluzionista podľa Sylvaina Chometa
- 44 – 45 ⇔ **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE**
- 46 – 47 ⇔ **DVD** nosiče
- 48 ⇔ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA** a uzávierky na granty a podporné programy
- 49 ⇔ **PROFIL** alebo filmový publicista Pavel Branko
- 50 – 51 ⇔ **PROFIL** alebo kameraman Richard Krivda
- 52 ⇔ **ČO ROBIÁ** alebo na čom pracujú slovenskí filmári
- 53 – 58 ⇔ **PROGRAMY**
- 58 ⇔ **JUBILEÁ**
- 59 ⇔ **IN MEMORIAM** alebo kameraman Vincent Rosinec
- 60 ⇔ **STALO SA ZA 30 DNÍ**
- 60 ⇔ **NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE V Klapka.KK**

Objednávkový kupón na www.filmisk.sk.

Vanda Raýmanová, animátorka: „*Moje plus patrí jednoznačne Michalovi Novinskemu, ktorý sa stal držiteľom Českého leva za filmovú hudbu k filmu Kuky se vrací. Mám radosť z účasti našich filmov Hranica, Ďakujem, dobre, Ako sa varía dejiny a Mongolsko – V tieni Džingischána na festivaloch v zahraničí, teší ma divácky záujem o animovaný film Kamene, ale aj zápal organizátorov festivalu Fest Anča. A určite nebudem sama, keď budem tvrdiť, že pozitívnym spríjemnením marcového počasia bol tohtoročný program festivalu Early Melons. Mínus dávam posledným krokom RTVS. Nepáči sa mi situácia okolo dodatku k zmluve so štátom, ani predaj zvučky Večerníčka. Stanovujeme si ako prioritu tvorbu pre deti, deklaruujeme potrebu mediálnej výchovy, ale vo výsledku pošleme po hypotéku aj posledného deduška, čo v televízii z našej animovanej tvorby zostal. Smutné.*“

Matyáš Prikler, režisér: „*(+) Úspechy filmov Dom a Nesvadbovo v Berlíne, prebiehajúci Febiofest, marcový festival Early Melons, niekoľko zaujímavých slovenských tvorcov pripravuje nové filmy a vraj bude veľa premiér slovenských filmov tento rok v kinách. (+/-?) RTVS. Začali s reformou verejnoprávnej televízie už po neviem koľký raz. A neviem odhadnúť, či a ako sa to podarí tentokrát. Hlavne však nerozumiem, prečo STV nefunguje posledných dvadsať rokov tak, ako by mala, keď v tejto krajine niektoré iné štátne inštitúcie dokážu existovať relatívne normálne. Z toho som trochu smutný.*“

Miro Remo, dokumentarista: „*Plusom bude, keď sa narodí slovenský film, ktorý opäť zdvihne ľudí zo stoličiek. Ľudia na premiére začnú tleskať nie preto, lebo ich produkuje ich kamarát, veľký pán producent, ktorý by mi mohol oplatiť môj negatívny postoj k jeho novému slovenskému 'dielu'. Plusom bude, keď kritika bude kritická, opäť kritická, kritická a nezávislá, bez strachu z pre istotu zmanazných názorov. Zdá sa, že tu produkujeme jedno veľdielo za druhým, hladíme si svojho, hladíme sa po bruchách. Malé Slovensko, malý štát, tak asi môžeme, bruchá nám rastú tak či onak a vlasy aj tak pomaly padajú. Kino sa dá robiť len s bláznami, fanatikmi veriacimi vo film. Obrovským plusom je, že tu stále sú. Mínusom, je že ich je čoraz menej, aj preto, že si časť VŠMU myslí, že je potrebné viac ako filmárov vychovávať remeselníkov. Keby ich Kusturica počul, ten by ich hnal... 'Nepotrebuje roboty ale autority! Také, ako som zažil na FAMU, keď som študoval...' – dovolil som si začíťovať z Emirových slov. Škola, malý ostrovec nezávislej tvorivosti... Toto chránené územie by sa malo zachovať pre ďalšie generácie. Ešte stále jediná vychováva ľudí, ktorí sa nespoliehajú na istoty v podobe štedrých plátov z televíznej produkcie, investovali do pocitu tvorivej slobody, čistej hlavy, voľných rúk. Milenecké vzťahy s televíznymi fabrikami vymenili za manželstvá s filmovým médiom. Snáď si to pán Boh všimne. Dúfam, že som vás všetkých nakopol, tak šup do práce, filmári!*“

APRÍL 2011

Filmové podujatia na Slovensku

25. marec – 20. apríl

18. medzinárodná prehliadka filmu, televízie a videa Febiofest 2011

(miesto konania – Bratislava / Nitra / Martin / Trenčín / Poprad / Prešov / Košice / Banská Bystrica)

Nesúťažná prehliadka filmu, televízie a videa Febiofest je zameraná na prezentáciu najnovšej slovenskej a českej hranej, dokumentárnej a animovanej tvorby, zároveň prináša profilové prehliadky diel významných osobností európskej a svetovej kinematografie, tituly ocenené na prestížnych medzinárodných festivaloch, ako aj filmy zo „zlatého fondu“ svetovej kinematografie. Tento rok prehliadka uvedie 140 filmov z 25 krajín v 14 sekciách, spolu viac ako 6 dní čistého času premietania. Viac o aktuálnom ročníku nájdete na www.febiofestsk.sk.

1. apríl o 18.00 hod.

KINEČKO to myslí vážne

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)

Premietanie filmov francúzskeho režiséra Cédrica Dupireho, ktorého najnovší film *We don't care about music anyway* mali možnosť vidieť diváci v A4 prednádvornom. O filmoch si budú môcť podiskutovať s režisérom osobne počas párty, na ktorej im k tomu zahrajú PPPF a DJ Miletička. Zlatým kľinom programu bude aprílové číslo časopisu KINEČKO. Viac na www.a4.sk.

5. apríl o 17.00 hod.

Ladislav Ballek a jeho lásky a nelásky

(miesto konania – Bratislava – Csemaďok – Nám. 1. mája 10)

Významný slovenský spisovateľ, politik a diplomat Ladislav Ballek, ktorý bol v rokoch 2001 – 2008 slovenským veľvyslancom v Českej republike, sa dňa 2. apríla dožíva sedemdesiatin. Prvú prózu vydal v roku 1964, od roku 1966 bol redaktorom Československého rozhlasu v Banskej Bystrici a denníka Smer. Bol aj redaktorom vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ, pracoval na Ministerstve kultúry SSR, v Slovenskom literárnom fonde, bol tajomníkom Zväzu slovenských spisovateľov a poslancom SNR. Jeho romány *Južná pošta*, *Pomocník* a *Agáty* boli sfilmované. Je členom Klubu nezávislých spisovateľov.

6. apríl o 20.00 hod.

Projekcia filmu *Kuracia láska*

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)

APRÍL 2011

Režisérka, dokumentaristka a herečka Zuzana Plussi ponúkne v dokumentárnej komédii *Kuracia láska* pohľad na Ameriku očami Slovenky. Viac na www.a4.sk.

6. – 10. apríl

12. Hory a mesto 2011

(miesto konania – Bratislava – Palace Cinemas Aupark)

Dominantnou časťou festivalového programu je súťažná prehliadka filmov s horskou, adrenalínovou a environmentálnou tematikou z celého sveta. Niektoré snímky získali ocenenia na prestížnych svetových festivaloch rovnakého zamerania. Nebudú chýbať ani najlepšie filmy zo spriazneného festivalu horských filmov vo Vancouveri, ktorý sa konal vo februári 2011. Filmy sa opäť premietnu v tradičných sekciách Zem, Voda, Skala, Sneh a Bicykle, pripravená je tiež špeciálna sekcia Fenómén, ktorej témou je tento rok tiger. Ďalej budú súčasťou programu prednášky, multimediálne prezentácie svetových aj slovenských osobností outdoorových športov a množstvo sprievodných podujatí. Viac na www.horyamesto.sk.

7. apríl o 20.00 hod.

Slovenské filmy v Elame

(miesto konania – Bratislava – Vysokoškolský klub Elam)

Premietanie filmu Diany Fabiánovej *Mesiac v nás*. Viac na www.elam.sk.

8. – 9. apríl

13. Workshop 2011 – prehliadka tvorby lokálnych televíznych staníc Slovenska

(miesto konania – Dolný Kubín – Hotel Park)

Prehliadka tvorby lokálnych televíznych staníc Slovenska Workshop 2011 je jednou z najdôležitejších aktivít LOToS-u, ktorý v súčasnosti zastrešuje 58 lokálnych a regionálnych TV staníc z celého Slovenska. Súťažná prehliadka raz ročne mapuje, prezentuje a porovnáva úroveň tvorby lokálnych a regionálnych televízií na Slovensku. Okrem tradičných ocenení pre zúčastnené televízie budú už po štvrtýkrát vo všetkých súťažných kategóriách autorom najlepších a najzaujímavejších príspevkov udelené aj ceny a prémie Literárneho fondu. Súčasťou podujatia je aj sprievodný workshop, zameraný na odborné rozborby prihlásených príspevkov. Hlavným cieľom podujatia je zvyšovanie kvality programov vyrábaných a vysielaných v lokálnych televíziách, s dôrazom na podporu pôvodnej tvorby a nezávislosť lokálneho a regionálneho televízneho vysielania na Slovensku. Viac na www.lotoplus.wbl.sk/Workshop-2011.html.

APRÍL 2011

11. apríl o 17.00 hod.**Fero Fenič a jeho dve Febia**

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)
 Dňa 20. marca sme si pripomenuli šesťdesiatiny slovenského filmára, režiséra Fera Feniča, ktorý žije a pracuje v Prahe, kde založil filmové štúdio Febio a filmový festival Febio. K životnému jubileu mu bola udelená Výročná cena ASFK za prínos slovenskej kinematografii a klubového hnutiu a navrhnutý je aj na udelenie Ceny slovenských filmových novinárov počas vyhlásenia výsledkov súťaže 22. Igric 2011. Do programu sú zaradené režijné filmy Fera Feniča: *Tam a späť* (1981), *OKO – Odsud-potiaľ* (1992), *Najšťastejší deň Anny Mečiarovej* (1992) a *Praha slzám neverí* (1992). Pásmo filmov uvedie Vladimír Mičoušek z VŠMU v Bratislave. Na podujatie je vstup voľný. Viac na www.a4.sk.

11. apríl o 20.00 hod.**KINO INAK: KINEČKO fascinované experimentmi**

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)
 Výber experimentálnych dokumentárnych filmov zo sekcie Fascinace z Medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov Jihlava. Táto sekcia je prehliadkou dokumentárnych experimentov, filmov so silnou referenciou k realite. Mnohé z nich nakrútili dokumentaristi, ktorí robia aj klasické filmy, ale takáto forma je pre nich akýmsi laboratóriom, v ktorom si skúšajú rôzne postupy, ako spracovať tému vychádzajúcu z reality. Redakcia KINEČKA vybrala pre divákov 14 titulov, z ktorých každý fascinuje a experimentuje na celkom iný spôsob. V spojení s krátkymi odbornými vstupmi Martina Kaňucha vám tak predstaví 14 spôsobov, ako robiť dokumentárny film inak a fascinujúco. Viac na www.a4.sk.

12. apríl o 18.00 hod.**Premietanie filmu *Námestie spasiteľa* v rámci cyklu EuroFilmClub**

(miesto konania – Bratislava – kino Mladost)
 Poľský film *Námestie spasiteľa* z roku 2006 (r. J. Kos-Krauze, K. Krauze) zachytáva príbeh mladého manželského páru, ktorý s dvomi mladými synmi býva u rodičov, kým dostanú byt. Film získal viacero cien na zahraničných festivaloch, premieta sa v rámci cyklu EuroFilmClub, ktorý organizuje sieť medzinárodných kultúrnych inštitúcií členských krajín Európskej únie EUNIC v spolupráci s Medzinárodným festivalom študentských filmov Early Melons.

13. – 16. apríl**2. festival dokumentárnych filmov DOCsk 2011**

(miesto konania – Košice – Stará radnica / kino Biograf)

APRÍL 2011

Počas štyroch dní sa v Košiciach predstaví mnoho autorských dokumentárnych filmov v rôznych sekciách. Diváci uvidia dokumentárne snímky Miša Suchého, ktorý ich osobne uvedie, ďalšie sekcie sa orientujú na rodinný film, chýbať nebudú najnovšie slovenské a české dokumenty, študentské a archívne filmy. Viac na str. 12 a na www.filmdoc.sk.

13. – 17. apríl**13. medzinárodný festival frankofónneho filmu**

(miesto konania – Bratislava – kino Mladost / FK 35 mm / kinosála SNG)
 Aktuálny ročník MF frankofónneho filmu sa nesie v duchu obnovenia tradičných kín a presúva sa z multiplexov do centra Bratislavy. „*Chceme dať verejnosti signál o tom, že situácia, v ktorej sa dnes tradičné kiná na Slovensku nachádzajú, nie je v poriadku. Oživovanie kultúrneho diania v centre hlavného mesta je viac ako dôležité,*“ vysvetľuje programová riaditeľka Eva Porubanová. Festival ako každoročne prinesie bohatú kolekciu frankofónnych filmov. Viac na www.fiffba.sk.

15. apríl o 20.00 hod.**Stratené filmy? Vol. 2**

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)
 Filmové ocenenia majú miestami zvláštny charakter. Víťazné tituly často zaujmú len špecifickú skupinu divákov a pre ostatných sa stávajú akousi nepochopenou (ne)známou. Postihol tento fakt aj najkomerčnejšie a najstaršie filmové ocenenie planéty? O čom vlastne je udeľovanie Oscarov? Dá sa na jeho vývoji pochopiť smer, akým sa uberala a bude uberať americká kinematografia nasledujúce roky? Vyhrávajú skutočne vždy len tí najlepšii? Pokračovanie filmového návratu v čase so šéfredaktorom portálu kinema.sk Petrom Konečným. Viac na www.a4.sk.

19. apríl o 17.00 hod.**Premietanie bulharského filmu *Hindemith***

(miesto konania – Bratislava – Bulharský kultúrny inštitút – Jesenského 7)
 Absurdná tragikomédia bulharského režiséra Andreja Slabakova z roku 2009 zobrazuje príbeh dvoch podobných rodín, ktoré sa rozhodnú presťahovať do novej štvrte. Zo začiatku si manželské páry rozumejú, dokonca sa majú radi, ale postupne sa ich vzájomná sympatia mení na neznášanlivosť a nenávisť. Príčinou konfliktov je snaha oboch dvojíc odlišiť sa od svojich susedov. Viac na www.bulkis.sk.

APRÍL 2011

Podujatia slovenského filmu v zahraničí

4. marec – 30. apríl

Filmová prehliadka k 20. výročiu vzniku V4 – Budapešť (Maďarsko)

V rámci prehliadky k 20. výročiu vzniku Višegrádskej štvorky sa premietnu štyri slovenské filmy: *Pokoj v duši* (r. V. Balko), *Nebo, peklo... zem* (r. L. Siváková), *Muzika* (r. J. Nvota) a *Slepé lásky* (r. J. Lehotský).
Viac na www.mzv.sk/sibudapest.

15. marec – 15. apríl

6. MFF Európa okolo Európy – Paríž a Normandia (Francúzsko)

Projekcia filmov *Osadné* (r. M. Škop), *Slnko v sieti* (r. Š. Uher), *Kristove roky* (r. J. Jakubisko) a snímok 322, *Obrazy starého sveta*, *Ružové sny*, *Omša* a *Učenie* režiséra Dušana Hanáka, ktorý sa podujatia zúčastní osobne. Filmy sa premietajú vo viacerých kinách a kultúrnych centrách.
Viac na www.evropafilmmkt.com.

23. marec – 7. apríl

Filmový festival Európskej únie – Chandigarh / Hajdarabád (India)

Premietanie filmu Miloslava Luthera *Tango s komármi*.
Viac na www.mzv.sk/dillj.

24. marec – 1. apríl

18. MFF Febiofest (Česká republika)

Medzi tohtoročnými osobnosťami, ktorým bude český Febiofest venovať filmový profil, je aj slovenský herec Milan Lasica. Festival premietne filmy *Utekajme, už ide!* (r. D. Rapoš), *Sladké hry minulého leta* (r. J. Herz), *Srdečný pozdrav zo zemegule* (r. O. Lipský) a *Pastí, pastí, pastičky* (r. V. Chytilová), v ktorých účinkoval.
Viac na www.febiofest.cz.

1. apríl

Prehliadka filmov s rómskou tematikou – Brno (Česká republika)

Projekcia filmu *Ružové sny* (r. D. Hanák). Viac na www.rommuz.cz.

1. – 10. apríl

23. Dni nezávislého filmu – Augsburg (Nemecko)

Projekcia filmu *Nesvadbovo* (r. E. Hníková). Viac na www.filmfest-augsburg.de.

APRÍL 2011

6. – 12. apríl

11. MFF goEast – Wiesbaden (Nemecko)

Projekcia filmu *Nesvadbovo* (r. E. Hníková) v sekcii Highlights.
Viac na www.filmfestival-goeast.de.

6. – 13. apríl

Disappearing Act III – New York (USA)

Projekcia filmu *Osadné* (r. M. Škop). Viac na <http://new-york.czechcentres.cz>.

6. – 17. apríl

13. MF nezávislých filmov BAFICI – Buenos Aires (Argentína)

Projekcia filmu *Nesvadbovo* (r. E. Hníková). Viac na www.bafici.gov.ar.

7. – 10. apríl

15. Cartoons on the Bay – Rapallo / Santa Margherita Ligure / Portofino (Taliansko)

Projekcia filmu *Kamene* (r. K. Kerekesová). Viac na www.cartoonsbay.com.

8. – 17. apríl

13. MF krátkych filmov Mecal – Barcelona (Španielsko)

Projekcia filmu *Arsy-Versy* (r. M. Remo). Viac na <http://eng.mecalbcn.org>.

8. – 21. apríl

7. MFF Európsky film vo dne v noci – Panevezys (Litva)

Projekcia filmov *Nebo, peklo... zem* (r. L. Siváková), *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* (r. M. Čengel Solčanská), *Veľký rešpekt* (r. V. Csudai) a *Ženy môjho muža* (r. I. Vojnár).
Viac na www.gargas.lt.

11. – 15. apríl

8. festival filmov o ekológii a životnom prostredí TUR Ostrava (Česká republika)

Projekcia filmov Pavla Barabáša *Mongolsko – V tieni Džingischána* a *Hľadači utajených svetov*. Viac na www.turfilm.cz.

11. – 17. apríl

7. LI-BER-TAS Film Forum – Dubrovnik (Chorvátsko)

Premietanie filmov *Hranica* (r. J. Vojtek), *Líštičky* (r. M. Fornay), *Slepé lásky* (r. J. Lehotský) a *Pokoj v duši* (r. V. Balko) v sekcii Focus: Slovensko. Viac na www.libertasfilmfestival.com.

APRÍL 2011

12. apríl

4. filmový festival New Europe – Edinburg (Veľká Británia)

Projekcia filmu *Ako sa varia dejiny* (r. P. Kerekes). Viac na www.neweuropemafilm.com.

12. – 17. apríl

8. MFF Crossing Europe – Linz (Rakúsko)

Projekcia filmu *Nesvadbovo* (r. E. Hníková) v sekcii Panorama Documentary. Viac na www.crossingeurope.at.

14. – 16. apríl

Festival slovenských filmov – Slovenský inštitút Varšava (Poľsko)

Projekcia filmov *Iné svety* (r. M. Škop), *Šerif za mrežami* (r. D. Plichta), *Zmluva s diablom* (r. J. Zachar), *Obrazy starého sveta* (r. D. Hanák), *Diadém a Vlak do dospelosti* (r. F. Fenič). Viac na www.mzv.sk/sivarsava.

14. – 19. apríl

Dni slovenskej kultúry – Moravská Třebová (Česká republika)

Projekcia filmu *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* (r. M. Čengel Solčanská).

14. – 24. apríl

18. Dni európskeho filmu – Praha (Česká republika)

Súčasnou prehliadky európskeho filmu je projekcia slovenského filmu Jakuba Kronera *BRATISLAVAfilm*. Viac na www.eurofilmfest.cz.

17. apríl

Festival krátkych filmov REX – Štokholm (Švédsko)

Projekcia filmu *Drum'n'Bass* (r. M. Oláhová).

17. – 23. apríl

24. festival českých filmov Finále Plzeň (Česká republika)

Projekcia filmov *Ja milujem, ty miluješ* (r. D. Hanák), *Prežiť svoj život* (r. J. Švankmajer), *Občiansky preukaz* (r. O. Trojan), *Nesvadbovo* (r. E. Hníková) a *Balada o siedmich obesených* (r. M. Holý). Viac na www.filmfestfinale.cz.

26. apríl – 1. máj

10. MF animovaného filmu ANIFEST – Teplice (Česká republika)

Premietanie znelky BAB (r. F. Janega). Viac na www.onifest.cz.

APRÍL 2011

27. apríl – 1. máj

24. European Media Art Festival – Osnabrück (Nemecko)

Projekcia filmu *druhý život* (r. P. Kováčik). Viac na www.emaf.de.

28. apríl – 1. máj

5. MF super 8mm filmov – Cambridge (Veľká Británia)

Projekcia filmu *Praví chlapi* (r. M. Krajňák). Viac na www.cambridge-super8.org.

28. apríl – 3. máj

13. Kino na hranici – Český Tešín / Cieszyn (Česká republika)

Na podujatí dostane bohatý priestor slovenská kinematografia. Jednou z programových sekcií je retrospektíva filmárov Igora a Miloslava Lutherovcov, v rámci ktorej sa premietnu filmy režiséra Miloslava Luthera *Anjel milosrdenstva*, *Chodník cez Dunaj*, *Skús ma objasť*, *Tango s komármi*, *Útek do Budína* a *Zabudnite na Mozarta*, a filmy kameramana Igora Luthera *Danton* (r. A. Wajda), *Plechový bubienok* (r. V. Schlöndorff), *Postel* (r. O. Reif), *Vtáčkovia, siroty a blázni* (r. J. Jakubisko) a *Rezolúcia 819* (r. G. Battiatto). V sekcii Stredoeurópske westerny bude uvedený film Martina Hollého *Noční jazdci*, v ďalšej sekcii Nové slovenské filmy sú pripravené snímky *Arsy-Versy* (r. M. Remo), *Ďakujem, dobre* (r. M. Priker), *Kamene* (r. K. Kerekesová), *Legenda o Lietajúcom Cypriánovi* (r. M. Čengel Solčanská), *Mongolsko – V tieni Džingischána* (r. P. Barabáš), *Osadné* (r. M. Škop), *Ilja* (r. I. Ostrochovský), *Nesvadbovo* (r. E. Hníková), *Onemanshow* (r. P. Magát), *Z kola von: Čo je za tým?* (r. J. Vojtek) a *X=X+1* (r. J. Krasnohorský). Viac na www.kinonahranici.pl.

28. apríl – 8. máj

14. bruselský festival krátkych filmov – Brusel (Belgicko)

Projekcia filmu *Kamene* (r. K. Kerekesová). Viac na www.courtmetrage.be.

29. apríl – 3. máj

Prehliadka slovenskej kinematografie – Banja Luka (Bosna a Hercegovina)

Projekcia filmov *Bathory* (r. J. Jakubisko), *Ja milujem, ty miluješ* (r. D. Hanák), *Perinbaba* (r. J. Jakubisko), *Iné svety* (r. M. Škop), *Slepé lásky* (r. J. Lehotský) a *Tango s komármi* (r. M. Luther). Podujatia sa osobne zúčastnia Juraj Jakubisko a Deana Jakubisková-Horváthová.

prpravila **Eva Michalková**
(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

Dokument zomrie

(Bella, Mexiko / USA, 2006) 35 mm + 2D digital, 91 min., MP 12, slovenský dabing, **dráma** / **romanca**

Vo východoslovenskej metropole Košice sa tento mesiac uskutoční Festival dokumentárnych filmov DOCsk. Ide o druhý ročník podujatia, ktoré ako jediné na Slovensku venuje celý svoj program dokumentárnemu filmu.

V termíne od 13. do 16. apríla 2011 sa na ňom predstavi mnoho autorských dokumentov v rôznych sekciách.

Mimoriadne netradičné je ale hlavné heslo festivalu: **Smrť dokumentárnemu filmu!** Provokatívny slogan chce vyvolať diskusiu o základnom vnímaní dokumentárneho filmu ako takého a o jeho situácii na Slovensku.

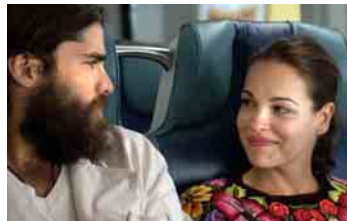
Festival dokumentárnych filmov DOCsk prináša najmä autorské dokumentárne filmy a predstavuje ich tvorcov, ktorí s divákmi o svojich dielach diskutujú. Jeho cieľom nie je len pasívne prezentovať dokumentárny film, ale aktívne sa podieľať na formovaní jeho prezentácie, recepcie a najmä reflexie. Tento rok počas štyroch dní festival uvedie viac ako šesťdesiat filmov v siedmich programových sekciách. „Festival prináša to najnovšie zo sveta slovenského aj zahraničného dokumentu, priestor dá aj mladým tvorcom či fenoménom v slovenskej dokumentárnej tvorbe,“ hovorí za organizátorov podujatia Ľuboš Bišto. Lákadlom by mali byť aj dokumentárne snímky z obdobia Slovenského štátu a programová sekcia, ktorá prinesie konfrontáciu dvoch výrazných dokumentaristov – českého tvorca Jana Gogolu ml. a slovenského Petra Kerekesa. Pripravené sú tiež archívne sekcie a filmová retrospektíva Miša Suchého pod názvom Dok.stopa. „Slovensko-americký filmár otvorí sekciu rodinného filmu, ktorý v našom prostredí nie je časťou zjavom. Prinesieme zábery filmárov, ktorí otočili kameru smerom k svojej vlastnej rodine,“ opisuje program Bišto.

Slogan aktuálneho ročníka **Smrť dokumentárnemu filmu!**

znie možno bizarno, ale ako vysvetľuje Ľuboš Bišto: „práve to prajeme dokumentárnemu filmu na našom festivale. Autorom tejto myšlienky je Jan Gogola ml. Odpoveď na otázku prečo? nájdeme v jeho filmoch a slovách, ktoré na festivale osobne uvedie a povie. Ak teda všetko dobre pôjde, dokumentárny film v Košiciach zomrie.“ Samotný autor výroku Jan Gogola ml. v tejto súvislosti povedal: „každý festival je filmom svojho druhu, jednotlivé filmy v programe sú ako zábery. Dramaturgiu festivalu DOCsk vnímam ako dokumentárny film o tom, že dokumentárny film neexistuje.“ Jan Gogola ml. sa týmto pomenovaním snaží poukázať na nejasné vnímaný pojem „dokumentárny film“.

A pre koho je festival DOCsk určený? „Festival je otvorený pre všetkých, za cieľ si však dávame osloviť ľudí z Košíc. Keďže tradícia filmového festivalu v Košiciach zanikla s koncom filmového festivalu pracujúcich, snažíme sa ju obnoviť a dať mesťu punc festivalového miesta. Chceme, aby Košičania prijali festival za svoj. Dramaturgia si nekladie okrem autorského prístupu žiadne hranice. Preto sme ešte neobjavili ideálneho diváka, ktorý by bol obmedzený demograficky alebo geograficky,“ uzatvára Bišto. **(uwe)**

Bella

Réžia: Alejandro Gomez Monteverde. **Scenár:** Patrick Million, Leo Severino. **Kamera:** Andrew Cadelago. **Strih:** Joseph Gutowski, Fernando Villena. **Hudba:** Stephan Altman. **Hrajú:** Eduardo Verástegui, Tammy Blanchard, Manny Perez, Michael Mosley, Dominic Colon, Tavny Cypress, Ali Landry, Jaime Tirelli, Ramon Rodriguez. **Distribútor:** Tatrafilm

José je futbalovou hviezdou a práve sa chystá podpísať multimiliónovú zmluvu, keď sa stane niečo, čo neočakávané ukončí jeho kariéru... Krásna čašníčka Nina, ktorá sa snaží prežiť v New Yorku, o sebe zistí pravdu, na ktorú nie je pripravená... V jedinom momente sú životy oboch hrdinov obrátené naruby, až kým

ich nezbliží jeden priateľský čin a zmení tým obyčajný deň na nezabudnuteľnú skúsenosť. *Bella* zobrazuje príbeh muža, ktorý sa vzdal svojho života, aby zachránil malé dievčaťko. Film nehodnotí, nenašľadá na zaujaté postoje, len rozpráva o udalosti, ktorá zasiahla do života jedného človeka a úplne ho zmenila.

(Fimfárum, do tretice všeho dobrého 3D, ČR, 2011) 35 mm + 3D digital, 75 min., MP 12, 3D stereoskopický bábkový film / rodinný

Fimfárum

Réžia: Kristina Dufková, Vlasta Pospíšilová, David Sůkup. **Scenár:** Jirí Kubiček, Martin Vandas. **Kamera:** Hubert Hesoun, Zdeněk Pospíšil, Jaroslav Fišer. **Hudba:** Karel Holas, Vladimír Merta, Jaroslav Uhlíř a Zdeněk Svěrák (hlavná pieseň). **Výtvarníci:** Denisa Grimmová Abrahámová, Petr Poš, Patricie Ortiz Martínéz. **Distribútor:** Magic Box Slovakia

Záverečná, už tretia časť bábkových adaptácií rozprávok Jana Wericha prináša tri nové príbehy: *Ako obri na Šumave vyhynuli* hovorí o štábe filmového týždenníka, ktorý sa vyberie do šumavských hôr zistiť, či tam žijú alebo ne-žijú obri, hrajúci pradávnu hru „na väčšieho“. V rozprávke *O klobúku s pierkom sojčím*

má kráľ troch synov, no zavolá si len dvoch, lebo tretieho syna Honzu nikto neberie vážne. Vysoko v horách si kedysi dávno zabudol klobúk so sojčím pierkom a teraz sa mu po ňom začnelo. No a najdlhšia rozprávka *Rozum a šťastie* rieši zásadnú existenciálnu otázku, či je možné žiť bez Rozumu alebo bez šťastia.

(Animal Kingdom, Austrália, 2010) 35 mm, 113 min., MN 15, české titulky, krimi | dráma

Kráľovstvo zverstiev

Réžia: David Michôd. **Scenár:** David Michôd. **Kamera:** Adam Arkapaw. **Hudba:** Sam Petty. **Hrajú:** James Frecheville, Guy Pearce, Ben Mendelsohn, Joel Edgerton, Luke Ford, Jacki Weaver, Sullivan Stapleton. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov

V podsveť Melbourne zúri tvrdý boj s nevypočítateľnou políciou. Lupič a výtržník Pope Cody je v hľadáčiku mužov zákona, ktorí by ho najradšej videli mŕtveho, stojí za ním však jeho rodinný klan. Dôležitú úlohu v jeho živote zohráva aj pomsta za smrť matky a predovšetkým závislosť sy-

novca „J“, ktorý prepadá osudovej hre zločinu a drog. Sugestívny psychologický triler debutujúceho austrálskeho režiséra Davida Michôda je fascinujúcou štúdiou rozkladu rodiny kriminálnikov, ktorá do priepasti strháva celé svoje okolie. Film získal Veľkú cenu poroty na festivale Sundance.

PREMIÉRA: 14. 4. 2011

(Love and Other Drugs, USA, 2010) 35 mm + 2D digital, 112 min., MN 15, slovenské titulky, komédia

Láska a iné závislosti

Réžia: Edward Zwick. **Námet:** Jamie Reidy – kniha *Hard Sell: The Evolution of a Viagra Salesman* (2005). **Scenár:** Charles Randolph, Edward Zwick, Marshall Herskovitz. **Kamera:** Steven Fierberg. **Strih:** Steven Rosenblum. **Hudba:** James Newton Howard. **Hrajú:** Jake Gyllenhaal, Anne Hathaway, Oliver Platt, Hank Azaria, Josh Gad, Gabriel Macht, Judy Greer, George Segal, Jill Clayburgh. **Distribútor:** Tatrafilm

Väčšina vzťahov sa vyvíja smerom od lásky k sexu. Tento to zobral opačným smerom, vďaka čomu vznikol nečakaný film o netypickom milostnom príbehu. Jamie Reidy je dilerom Viagry. Jeho neúprosny šarm mu otvára cestu k ženám i do tvrdého sveta farmaceutických obchodov. Keď

stretnie pôvabnú a voľnomyšlienkársku Maggie, ktorá trpí Parkinsonovou chorobou, vznikne medzi nimi nekonečný romantický vzťah. Ten ich oboch prekvapí, lebo si s hrôzou uvedomia, že sú pod fatálnym vplyvom najrozšírenejšej drogy na svete: lásky...

PREMIÉRA: 21. 4. 2011

(Marhuľový ostrov, SR, 2011) 35 mm + 2D digital, 102 min., MN 15, romantický film | dráma

Marhuľový ostrov

Réžia: Peter Bebjak. **Námet:** Peter Lipovský. **Scenár:** Peter Lipovský. **Kamera:** Martin Žiaran. **Strih:** Ondrej Azor. **Hudba:** Juraj Dobrákov, Tamás Szarka (Ghymes). **Hrajú:** Szidi Tobias, Attila Mokos, Peter Nádasdi, György Cserhalmi. **Distribútor:** Film Europe

Podmanivý príbeh ženy skúšanej životom, plný vášne, krutosti osudu a nespútanej lásky. Debutový celovečerný film režiséra Petra Bebjaka sa odohráva na južnom Slovensku, na samote ukrytej v marhuľových sadoch. Divákov vtiahne do víru vášní troch mužov

k jednej osudovej žene a jej lásky k nim, so všetkými strasťami a radosťami, ktoré dokáže priniesť len život. Slnko, vôňa dozrievajúcich marhúľ a hľadanie vlastného šťastia sú súčasťou príbehu silnej ženy, ktorá miluje a túži byť milovaná. *Viac na str. 24 – 25.*

PREMIÉRA: 14. 4. 2011

(Mammuth, Francúzsko, 2010) 35 mm, 92 min., MP 12, české titulky, road movie

Na Mamuta!

Réžia: Gustave de Kervern, Benoît Delépine. **Scenár:** Gustave de Kervern, Benoît Delépine. **Kamera:** Hugues Poulaïn. **Hudba:** Gaëtan Roussel. **Strih:** Stéphane Elmadjian. **Hrajú:** Gérard Depardieu, Yolande Moreau, Isabelle Adjani, Benoît Poelvoorde, Philippe Nahon, Bouli Lanners, Dick Annegarn, Anna Mouglalis. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov

Gérard Depardieu nasadá na legendárnu motorku Mammut z roku 1973 a rúti sa za bývalými zamestnávateľmi získať potvrdenia, potrebné na vybavenie zaslúženej penzie. Lenže seniorský výlet sa čoskoro mení na bláznivú road movie plnú bizarných stretnutí, spomienok na bývalú lásku a nečakaných zvrátov. Šesť-

desiatnik Serge prežíva „bezstarostnú jazdu“ svojho života so všetkým, čo k tomu patrí. „Čo sa týka humoru, hoci je menej čierny než v našich predchádzajúcich filmoch, je všadeprítomný, demaskujúci a nezastiera žiadne problémy. Ako všetci vieme, strach sa dá zahnať jedine smiechom,“ hovorí tvorcovia.

PREMIÉRA: 28. 4. 2011

(Unknown, USA / V. Británia / SRN / Francúzsko, 2011) 35 mm, 113 min., MN 15, slovenské tituly, **akčný / triler**

Neznámy

Réžia: Jaume Collet-Serra.
Námet: Didier Van Cauwelaert – román *Out of My Head* (2004).
Scenár: Oliver Butcher, Stephen Cornwell. **Kamera:** Flavio Labiano. **Strih:** Tim Alverson.
Hudba: John Ottman, Alexander Rudd. **Hrajú:** Liam Neeson, Diane Kruger, January Jones, Frank Langella, Aidan Quinn, Bruno Ganz, Sebastian Koch.
Distribútor: Continental Film

Martin Harris sa prebudí po štvordňovej kóme v nemocnici v Berlíne. Nič si nepamätá, a to najhoršie ešte len príde – vlastná manželka ho nespoznáva. Jeho identitu prevzal cudzí muž, ktorého nikdy predtým nevidel. Bez dokladov a bez jediného kontaktu sa v cudzej krajine snaží o nemožné – dokázať, že on je skutočný Martin Harris. Na úteku

pred záhadným vrahom a políciou, ktorá ho považuje za nebezpečného psychopata, sa k nemu pridá sympatická imigrantka. Oboja sa čoraz viac zamotávajú do siete nepochopiteľných faktov. Vynárajú sa ďalšie a ďalšie otázky o tom, kým v skutočnosti Harris je, bol, a obeľou akej konšpirácie sa stal...

PREMIÉRA: 21. 4. 2011

(Pamětnice, Česká republika, 2009) 35 mm, 93 min., MN 8, **poetická komédia**

Pamětnice

Réžia: Vlado Stancel.
Námet: Tomáš Magnusek.
Scenár: Tomáš Magnusek.
Kamera: Radek Volf. **Strih:** Martin Hubáček. **Hudba:** Tomáš Hájiček.
Hrajú: Libuše Švormová, Tomáš Magnusek, Zita Kabátová, Květa Fialová, Stanislav Zindulka, Vladimír Brabec, Lubomír Lipský, Josef Somr, Jan Skopeček, Jiří Krejčík, Miriam Kantorková.
Distribútor: Pegasfilm

Film poukazuje na život súčasných osemdesiatnikov. Všetci prežívajú rovnaký vek, no každý inak. To, čo hrdinov filmu spája, je ich minulosť. Bývalí spolužiaci sa schádzajú po šesťdesiatich rokoch na poslednej stretnutí sa spolužiačkou Miluškou Bínovou. Tá sa vracia do rodného mesta,

aby zistila, ktorý zo spolužiakov jej kedysi zničil život. Okrem toho hľadá aj cestu k svojej rodine a vnukovi, ktorý stretnutie zorganizoval. Film nie je o pomste, ale o živote dnešných seniorov, ich rodinných vzťahoch, väzbe na spoločnosť a putách medzi viacerými generáciami.

PREMIÉRA: 7. 4. 2011

(Rio, USA, 2011) 35 mm + 3D digital, ŠUP, 96 min., MP, slovenský dabing, **animovaný / komédia**

Rio

Réžia: Carlos Saldanha.
Scenár: Don Rhymer.
Kamera: Renato Falcao.
Hudba: John Powell.
V slovenskom znení: Michal Klučka, Danica Jurčová, Daniela Mackovičová, Roman Pomajbo, Peter Marcin, Kamil Mikulčík.
Distribútor: Tatrafilm

Animovaný 3D film od tvorcov *Doby ľadovej* hovorí o skrotenom papagájovi Blue z malého mesta v Minnesote, ktorý si myslí, že je posledný svojho druhu. Keď jedného dňa zistí, že to nie je pravda, opustí pohodlie vlastnej klietky, aby sa spoločne so svojou paničkou vybrali na dobro-

družnú cestu do Rio de Janeiro za papagájicou Jewel. Ich vzťah však má ďaleko od lásky na prvý pohľad. Každý z nich je úplne iný, no toto dobrodružstvo im prinesie životný zážitok, počas ktorého sa naučia veľa o priateľstve, láske, odvahe a otvorenosti voči všetkému, čo život prináša.

(Rodinka, Česká republika, 2010) 35 mm, 92 min., MP 7, **rodinná komédia**

Rodinka

Réžia: Dušan Klein. **Scenár:** Fan Vavřincová. **Spolupráca na scenári:** Lucie Konečná.
Kamera: Roman Pavlíček.
Strih: Jan Svoboda. **Hudba:** Ondřej Brzobohatý. **Hrajú:** Jana Štěpánková, Daniela Kolářová, Jaromír Hanzlík, Petr Forman, Lenka Vlasáková, Jakub Slach, Radek Zima, Veronika Svobodová, Markéta Frösslová, Lucie Vondráčková.
Distribútor: Continental Film

Korytnačky, rozpísané detektívky, vražda na päť spôsobov, capuccino so sľahačkou a veľké sfahovanie z Ameriky do Čiech. Toto všetko a ešte oveľa viac prežívajú hrdinovia v láskavej komédii *Rodinka*. Spolužitie niekoľkých generácií prináša mnohé kuriózne situácie. Pravzárstni členovia celkom normálnej a napriek tomu bláznivej rodinky sa radi

za každých okolností stretnú pri spoločnom stole, ku ktorému sa vždy dajú pristaviť ďalšie stoličky... Film je zosilným voľného pokračovania kultového televízneho seriálu *Taková normálna rodinka* a divákov si získa sympatickými hrdinami a ich originálnym zmyslom pre humor a vzájomnú toleranciu.

PREMIÉRA: 14. 4. 2011

PREMIÉRA: 21. 4. 2011

(Just Go with It, USA, 2011) 35 mm, ŠUP, 112 min., MP 12, slovenské titulky,
romantická komédia

Skús ma rozosmiať

Réžia: Dennis Dugan. **Námet:** I. A. L. Diamond – scenár filmu *Kaktusový kvet* (1969), Abe Burrows – divadelná hra, Pierre Barillet a Jean-Pierre Grédy – divadelná hra. **Scenár:** Allan Loeb, Timothy Dowling. **Kamera:** Theo van de Sande. **Hudba:** Rupert Gregson-Williams. **Hrajú:** Adam Sandler, Jennifer Aniston, Nicole Kidman, Nick Swardson, Brooklyn Decker, Bailee Madison, Dave Matthews. **Distribútor:** Itafilm

Plastický chirurg Danny Macabee nosí falošný snubný prsteň preto, aby mohol získavať ženy a pritom nikdy nenadviazať ozajstný vzťah. Keď však stretne ženu svojich snov, nastanú problémy a Danny musí rýchlo zinscenovať falošný rozvod. Zaplatí svojej dl-

horočnej asistentke a jej deťom, aby vystupovali ako jeho fiktívna ex-rodina. Po jednom kľamstve nasleduje ďalšie, až sa všetci ocitnú na rodinnom výlete na Havaj, kde sa každý z nich snaží hrať svoj vymyslený príbeh. Až kým sa sen nepremeni na nočnú moru...

PREMIÉRA: 7. 4. 2011

(I Am Number Four, USA, 2011) 35 mm, 111 min., MP 12, slovenské titulky,
sci-fi / triler

Som číslo štyri

Réžia: D. J. Caruso. **Námet:** Pittacus Lore [Jobie Hughes a James Frey] – rovnomenný román (2010). **Scenár:** Alfred Gough, Miles Millar, Marti Noxon. **Kamera:** Guillermo Navarro. **Strih:** Vince Filippone, Jim Page. **Hudba:** Trevor Rabin. **Hrajú:** Alex Pettyfer, Timothy Olyphant, Teresa Palmer, Dianna Agron, Callan McAuliffe, Kevin Durand. **Distribútor:** Saturn Entertainment

Trojka je mŕtva. On je číslo štyri... John Smith je neobyčajný mladý muž. Mení identity, premiestňuje sa z mesta do mesta so svojím ochrancom Henrym a uniká pred nemilosrdnými nepriateľmi, vyslanými za ním s jediným cieľom – zničiť ho. John stále dokola za-

čína svoj život bez akejkoľvek väzby na minulosť. V malom mestečku, v ktorom práve našiel útočisko, stretáva prvú lásku, objavuje svoje neobyčajné schopnosti a uvedomuje si spojenie s niekoľkými ďalšími ľuďmi s rovnakým osudom...

PREMIÉRA: 7. 4. 2011

(En ganske snill mann, Nórsko, 2010) 35 mm, 107 min., MN 15, české titulky,
čierna komédia

Správny chlap

Réžia: Hans Petter Moland. **Scenár:** Kim Fupz Aakeson. **Kamera:** Philip Øgaard. **Hudba:** Halvdan E. **Strih:** Jens Christian Fodstad. **Hrajú:** Stellan Skarsgård, Bjorn Floberg, Gard B. Eidsvold, Jorunn Kjellsby, Bjorn Sundquist, Jon Øigarden, Kjersti Holmen. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov

Ulrik sa práve vrátil z basy. Nemá žiadne špeciálne túžby a od svojho okolia nič neočakáva. Chcel by len viesť usporiadaný rodinný život. Nebude to však jednoduché – bývalá manželka ho nechce a dospelý syn si ho takmer nepamätá. Navyše čaká dieťa so ženou, ktorá si myslí, že je dávno mŕtvy. Jediní, ktorí Ulri-

ka bez zábran vítajú späť, sú jeho starí kamoši – miestni gangstri. Postarajú sa mu o bývanie, zoženú mu prácu, frajerku... Ulrik začína nový život a rieši dilemu, či sa má zbaviť človeka, ktorý ho dostal do väzenia, alebo bude svet predať len krajší bez jeho gangsterských kamošov?

(Thor, USA, 2011) 35 mm + 3D digital, ŠUP, 130 min., MP 12,
český dabing, akčný / fantasy

Thor

Réžia: Kenneth Branagh. **Námet:** Stan Lee, Larry Lieber, Jack Kirby – rovnomenný komiks (1962) a J. Michael Straczynski, Mark Protosevich. **Scenár:** Ashley Edward Miller, Zack Stentz, Don Payne. **Kamera:** Haris Zambarloukos. **Strih:** Paul Rubell. **Hudba:** Patrick Doyle. **Hrajú:** Chris Hemsworth, Anthony Hopkins, Natalie Portman, Idris Elba, Kat Dennings, Ray Stevenson, Stellan Skarsgård, Rene Russo. **Distribútor:** Tatrafilm

Thor, všemocný boh hromu, svojou aroganciou a pýchou privedie svet Asgardu do vojny. Za tento čin je svojím otcom, najvyšším bohom Odinom, prekliaty a za trest zvrhnutý na Zem. Tam stretáva Jane Foster, z ktorej sa čoskoro stane jeho priateľka, no spoznáva aj záhadnú organizá-

ciu S.H.I.E.L.D., pátrajúcu po jeho pôvode. Keď sa Thorov brat Loki zmocní vlády, je celý svet v ohrození a zachráníť ho môže jedine Thor. Potom, ako nájde svoje kladivo, sa z vyhnanca stáva pravý hrdina a jediný obranca Zeme. Vojna bohov sa môže začať...

PREMIÉRA: 7. 4. 2011

PREMIÉRA: 28. 4. 2011

(Hall Pass, USA, 2011) 35 mm, ŠUP, 105 min., MN 15, slovenské titulky, komédia

Týždeň bez záväzkov

Réžia: Bobby Farrelly, Peter Farrelly. **Námet:** Pete Jones. **Scenár:** Pete Jones, Peter Farrelly, Kevin Barnett, Bob Farrelly. **Kamera:** Matthew F. Leonetti. **Strih:** Sam Seig. **Hrajú:** Owen Wilson, Jason Sudeikis, Jenna Fischer, Christina Applegate, Nicky Whelan, Richard Jenkins, Stephen Merchant. **Distribútor:** Continental Film

Dvaja najlepšie priatelia Rick a Fred majú veľa spoločného. Napríklad to, že obaja sú už dlhé roky ženatí. Prišla však doba, kedy sa ich manželstvá začínajú meniť na stereotyp, a tak sa ich ženy trúfajú ľahým a odvážnym spôsobom pokúsiť partnerstvá oživiť. Svo-

jim mužom dajú týždeň slobody, počas ktorého môžu robiť čokoľvek, čo im napadne. Ni- jaké otázky ani vyšetrovania. Najprv to Rickovi a Fredovi znie ako splnený sen, no čoskoro zistia, že ich očakávania sú úplne odtrhnuté od reality.

PREMIÉRA: 14. 4. 2011

(My Soul to Take, USA, 2010) 3D digital, ŠUP, 107 min., MN 15, české titulky, horor

Vezmi si moju dušu

Réžia: Wes Craven. **Scenár:** Wes Craven. **Kamera:** Petra Korner. **Strih:** Peter McNulty, Todd E. Miller. **Hudba:** Marco Beltrami. **Hrajú:** Max Thieriot, John Magaro, Denzel Whitaker, Zena Grey, Nick Lashaway, Paulina Olszyski, Jeremy Chu. **Distribútor:** Continental Film

Sériový vrah, o ktorom si všetci mysleli, že je už pätnásť rokov mŕtvý, sa vracia do svojho rodného mesta a je odhodlaný opäť zabíjať. Po krku pôjde sedemčlennej partii tínedžerov z malebného amerického mestečka, ktorí majú niečo spoločné – všetci sa naro-

dili v ten istý deň, 25. augusta. Tento dátum je údajne aj výročím smrti sériového vraha, ktorý v ich meste v minulosti vyčíňal... *Vezmi si moju dušu* je nový film režiséra Wesa Cravena, ktorý po štvorročnej prestávke opäť nakrútil horor a zároveň k nemu napísal scenár.

PREMIÉRA: 31. 3. 2011

(Limitless, USA, 2011) 35 mm + 2D digital, 115 min., MN 15, české titulky, akčný triler

Všemocný

Réžia: Neil Burger. **Námet:** Alan Glynn – román *The Dark Fields* (2001). **Scenár:** Leslie Dixon. **Kamera:** Jo Willems. **Strih:** Tracy Adams, Naomi Geraghty. **Hudba:** Paul Leonard-Morgan, Nico Muhly. **Hrajú:** Bradley Cooper, Robert De Niro, Abbie Cornish, Andrew Howard, Anna Friel, Johnny Whitworth, Tomas Arana, Robert John Burke. **Distribútor:** Palace Pictures

Eddie je lenivý spisovateľ, ktorého život je v troskách. To sa ale zmení vo chvíli, keď ho navštívi starý priateľ a ponúkne mu NZT – utajovanú drogu, ktorá umožňuje využívať mozog na sto percent a dodáva človeku extrémne vysoké sebavedomie. Eddie sa nechá zlákať a droge úplne prepadne. Neustála stimulácia moz-

gu ho katapultuje medzi elitu finančného sektora, jeho ľudský výkon prífahne aj pozornosť finančného magnáta Carla Van Loona. Ten v Eddiem vidí príležitosť, ako zarobiť miliardy. Zázračná droga má ale nebezpečné vedľajšie účinky a Eddie sa ocitá v ohrození života.

PREMIÉRA: 24. 3. 2011

(Howl, USA, 2010) 35 mm, 90 min., MP 12, české titulky, dráma

Vytie

Réžia: Rob Epstein, Jeffrey Friedman. **Scenár:** Rob Epstein, Jeffrey Friedman. **Kamera:** Edward Lachman. **Hudba:** Carter Burwell. **Strih:** Jake Pushinsky. **Hrajú:** James Franco, Jon Hamm, Mary-Louise Parker, Jeff Daniels, David Strathairn, Alessandro Nivola, Bob Balaban. **Distribútor:** Asociácia slovenských filmových klubov

Píše sa rok 1957 a v San Francisku sa koná súdny proces kvôli básni *Kvilenie*. Film tieto pamätné dni pripomína prostredníctvom troch vzájomne prepojených línií: búrlivého života Allena Ginsberga, ktorý sa snažil nájsť svoje skutočné umelecké vyjadrenie, spoločenských reakcií na „obsce- ný“ predmet procesu, a halu-

cinogénnej animácie, ktorá evokuje prekvapujúcu originalitu legendárneho literárneho diela. Všetky tri roviny vyúsťujú do žánrového hybridu, ktorý brilantne zachytáva kľúčové okamihy – zrod alternatívnej kultúry. Film *Vytie* je skvelá interpretácia nesmrteľnej básne a myšlienok vtedajšej doby. Recenzia na str. 40 – 41.

PREMIÉRA: 21. 4. 2011

(Source Code, USA / Francúzsko, 2011) 35 mm + 2D digital, ŠUP, 110 min.,
MP 12, české tituly, **triler**

Zdrojový kód

Réžia: Duncan Jones. **Scenár:** Ben Ripley. **Kamera:** Don Burgess. **Strih:** Paul Hirsch. **Hudba:** Chris Bacon. **Hrajú:** Jake Gyllenhaal, Michelle Monaghan, Vera Farmiga, Jeffrey Wright, Russell Peters, James A. Woods, Michael Arden, Cas Anvar. **Distribútor:** Continental Film

Akný triler rozpráva príbeh kapitána Coltera Stevensa, ktorý sa prebudí v tele neznámeho muža a zisťuje, že sa práve zapojil do náročnej misie. Jej cieľom je nájsť útočníka, ktorý má na svedomí výbuch chicagského prímestského vlaku. Atentátnik plá-

nuje oveľa väčší výbuch prámo v srdci Chicaga a jeho odhalením tak môže Colter zachrániť tisíce životov. Film pracuje s paralelnou realitou a netradičným vnímaním času a priestoru, jeho rýchle tempo a atypická zápleтка z neho robia veľmi pútavý film.

PREMIÉRA: 7. 4. 2011

prpravili **Eva Michalková** a **Miro Ulman**
(**REDAKcia NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TÝKAjúCE SA DISTRIBučNÝCH TITULOV!**)

Film Mŕtvoľa musí zomrieť na Cinematiku

V marcovom čísle Film.sk sme avizovali premiéru filmu Jozefa Paštéku *Mŕtvoľa musí zomrieť*, ktorý mal do distribúcie vstúpiť 31. marca 2011. Po uzávierke sme sa však dozvedeli, že uvedenie filmu sa presúva až na september, konkrétne na 6. MFF Cinematik v Piešťanoch, a do kina príde až 15. septembra. Zmenu termínu premiéry Paštékoveho filmu, ktorý mal pôvodne plánovanú premiéru už v zime roku 2009, pre Film.sk vysvetľuje Iveta Pospíšilová, manažérka pre komunikáciu produkčnej spoločnosti Trigon Production. „V poslednej dobe sa producent a spoločnosť Trigon Production v médiách účelovo demonizovali, a preto sme nechceli, aby sa tento negatívny nános dotýkal aj režiséra a filmu. Okrem toho, film je kolektívne dielo a na jeho výrobe i distribúcii sa podieľa veľa subjektov. Sú závislé na kreativite tvorivých subjektov, finančných prostriedkoch a vhodnom načasovaní. Je mnoho premenných, ktoré do života filmu vstupujú. Vzhľadom na to, že Trigon Production vytvára tvorcom kvalitné a dôstojné podmienky pre prácu, akceptovali sme aj v prípade filmu *Mŕtvoľa musí zomrieť* požiadavku na prepracovanie výsledného zvuku. Navyše, v minulom období sa objavil rad 'aktivít' smerom k filmu, režisérovi, producentovi aj Trigonu, ktoré negatívne poznačili rozpracované možnosti a kontrakty na dokončenie filmu. Bolo potrebné nájsť náhradné financovanie a dôstojné podmienky na uvedenie filmu. Verím, že sme našimi riešeniami priviedli film bližšie k divákovi.“

(sim)

Český lev pre Michala Novinskeho

Dňa 5. marca 2011 sa v pražskej Lucerne už po osemnásty raz odovzdávali výročné ceny Českej filmovej a televíznej akadémie Český lev 2010. Tento rok získalo nominácie až osem slovenských hercov a tvorcov, z nich si však sklenenú sošku napokon odniesol len jediný Slovák – Michal Novinský za hudbu k filmu Jana Svěráka *Kuky se vrací*. Šancu na niektorú z cien mali i štyri minoritné koprodukcie – *Občiansky preukaz*, *Prežiť svoj život* a dokumenty *25 zo šesťdesiatych* alebo *Československá nová vlna* a *Nesvadbovo*. Zo šiestnástich nominácií týchto filmov uspel len Jan Švankmajer, ktorý získal Českého leva za najlepší výtvarný počin za svoj film *Prežiť svoj život*. (miro)

Držiteľia Výročných cien ASFK za rok 2010

Na slávnostnom otvorení aktuálneho 18. ročníka medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa Febiofest, ktorá na Slovensku trvá do 20. apríla 2011, boli už po treťi raz vyhlásení držiteľia ocenení jej organizátora, Asociácie slovenských filmových klubov (ASFK) – držiteľia Výročných cien ASFK pre najlepší filmový klub a najlepší klubový film za uplynulý rok a tiež Výročných cien ASFK za prínos svetovej a slovenskej kinematografii. Najlepším filmovým klubom za rok 2010 sa stal FK '93 Prieviška za najlepší klubovým filmom psychologická dráma Michaela Hanekeho *Biela stuha*, ktorá má na svojom konte Zlatú palmu z Cannes, Európsku filmovú cenu za najlepší európsky film a mnoho ďalších prestížnych ocenení. Výročnú cenu ASFK za prínos svetovej kinematografii si odniesol poľský dokumentarista Marcel Łoziński, s ktorého tvorbou sa diváci tohtoročného Febiofestu majú možnosť zoznámiť v sekcii Profil: Marcel a Paweł Łoziński.

Výročnú cenu ASFK za prínos slovenskej kinematografii a klubovému hnutiu si prevzal režisér, producent a zakladateľ Febiofestu a riaditeľ jeho českej časti Fero Fenič. (miro)

Martin Slivka a jeho filmy na DVD

K priaznivcom slovenského dokumentárneho filmu a jedného z jeho predstaviteľov sa v týchto dňoch dostáva novinka na DVD – kolekcia deviatich dokumentárnych filmov režiséra Martina Slivku pod názvom Martin Slivka – Výber z tvorby. 2-DVD ponúka ucelený prierez Slivkovou tvorbou z obdobia rokov 1963 – 1973 a zároveň obsahuje väčšinu z najvýznamnejších diel, ktoré tento výnimočný filmár a etnológ počas svojho života vytvoril. V širokom spektre tém sú zastúpené všetky dôležité oblasti, ktorým sa Slivka počas svojho tvorivého pôsobenia venoval, predovšetkým umenie, folklór a ľudová tvorivosť. 2-DVD obsahuje snímky *Voda a práca*, *Balada v dreve*, *Ikony*, *Odosobnení*, *Ochádza človek*, *Posledná večera*, *Bulharské oplakávacie piesne*, *Národný umelec prof. Karol Plicka a Martin Jonáš*. Všetky filmy majú digitálne remastrovaný obraz a zvuk, nosič obsahuje booklet so základnými faktami o živote a tvorbe Martina Slivku, slovenské a anglické menu a tituly v šiestich jazykoch (anglické, nemecké, francúzske, ruské, poľské a slovenské). Krst 2-DVD bol v čase uzávierky Film.sk naplánovaný počas bratislavskej časti 18. Febiofestu 2011. (uwe)

Láska medzi marhuľami

Nie v máji, čase lásky, ale už v apríli sa v našich kinách objaví debutový celovečerný film Petra Bebjaka *Marhuľový ostrov*, ktorý rozpráva podmanivý príbeh osudovej ženy a jej vzťahu k trom mužom. Film plný vášne, krutosti a lásky sa odohráva na južnom Slovensku a do jarných slovenských kín prináša letné slnko a vôňu dozrievajúcich marhúľ.

Marhuľový ostrov sa nachádza na južnom Slovensku, je ukrytý na samote v ovocných sadoch a do slovenskej kinematografie prináša love story medzi osudovou ženou Babikou a tromi mužmi. Nikto z ich okolia netuší, čo sa medzi hlavnými postavami odohráva, jediným svedkom skrývanej a tragickú lásku je divoká príroda. Hlavnou témou filmu je hľadanie vlastného šťastia a spoločitie ľudí rôznych národností na juhu Slovenska.

Celovečerný debut Petra Bebjaka veselo i vážne rozpráva o národoch Slovákov a Maďarov, dvoch odlišných kultúrach, ktoré hrou osudu žijú vedľa seba a nikde inde už žiť nemôžu. Ukazuje nie vždy idylické spoložitie dvoch etník, no zároveň ponúka možnosť spoznania sa a pochopenia, že nie je dôležitý etnický pôvod, ale srdce, schopné dávať i prijímať lásku.

„Film zachytáva vzťah medzi mužom a ženou. A je mi úplne jedno, či je Maďar, Róm, Slováč. Neriešim národnosť človeka, ale jeho charakter. A o to som sa snažil aj v tomto filme,“ hovorí Bebjak, ktorý na svojom debute pracoval od roku 2006. *„S námetom, teda vlastne už skoro hotovým scenárom, oslovili našu firmu D.N.A. Production Szidi Tobias a Petrom Lipovským.*

Pôvodne sme ten film mali len produkovať, ale keď nevyšla spolupráca so zamýšľaným režisérom, rozhodol som sa do projektu vstúpiť aj režijne, a teraz som rád, že to celé taktodopadlo,“ hovorí režisér. So samotným filmovaním sa začalo v roku 2007, nakrúcanie trvalo tri roky a nebolo vždy jednoduché. Napríklad *„tri roky sa nám nepodarilo dofočiť jeden obraz, keď sa hlavná hrdinka Babika stretáva s dvomi bratmi – Lajcsim a Jancsim. Obraz nebol extrémne náročný v režijnej alebo hereckej práci, ale vyžadoval si špecifickú exteriérovú atmosféru, na ktorú sme si vždy počkali. Zakaždým sa však zmenila skôr, ako sme obraz stihli dofočiť. Nakoniec sme ho museli skracovať, inak by sme ho asi nemali dokončený dodnes,“* opisuje náročné nakrúcanie režisér.

Absolvent VŠMU Peter Bebjak vyštudoval herectvo a réžiu, ako herec pôsobil v rade slovenských divadiel a v televízii. V poslednom období režiséroval televízne seriály *Najväčšie kriminálne prípady Slovenska, Mesť tŕňov, Odsúdené* a ďalšie. Okrem režisovania sa venuje vývoju a tvorbe žánrových filmov, píše námety a scenáre. Jeho debut stojí na zručných hereckých menách, v hlavných

úlohách divácividia Szidi Tobias, Attilu Mokosa, Györgiho Cserhalmiho a Petra Nádásdliho. *„Úloha Babiky bola písaná priamo pre Szidi Tobias, jej bol venovaný celý príbeh. Na základe nej som potom obsadzoval ostatných hereckých predstaviteľov, aby sa vedeli navzájom inšpirovať, provokovať, aby to jednoducho medzi nimi v tom správnom slova zmysle iskrilo,“* vysvetľuje režisér. *„S Petrom Bebjakom sme hľadali skromný a zjednotený prejav, ktorý by nebol číť školeným herectvom,“* popisuje hereckú spoluprácu s režisérom predstaviteľka hlavnej postavy Szidi Tobias a dodáva: *„Postava Babiky, aká bola v mojej predstave, sa pri nakrúcaní prirodzene zmenila. Jednou z hlavných mužských postáv je Attila Mokoš, ktorý je pozorný a výborný partner. Verím, že tento film prinesie do kín toľko radosti a smútku, koľko chuti a sily sme do neho všetci vložili.“*

A prečo práve názov *Marhuľový ostrov*? *„Názov Marhuľový ostrov vychádza z prostredia, v ktorom sa odohráva príbeh. Južné Slovensko je posiate malými hospodárstvami uprostred polí a sádov. Sú to akési ostrovy na prvý pohľad romantického a pokojného života. Na jeden z nich, v blízkosti marhuľového sadu, nás zavedie aj hlavná hrdinka, žena, ktorá tam príde hľadať stratenú lásku,“* vysvetľuje autor námety a scenára Peter Lipovský. Film vznikol na juhu Slovenska, konkrétne v okolí Kolárova a Komárna, v chránenej krajine oblasti Bodíky a v Bratislave. Jeho kameramanom je Martin Žiaran, hudbu zložili skladateľ Juraj Dobrák a Tamás Szarka zo skupiny Ghymes. Film vznikol v produkcii slovenskej spoločnosti D.N.A. Production a jeho premiéra v slovenských kinách je naplánovaná na 14. apríla 2011.

Eva Michalková

Marhuľový ostrov (Slovenská republika, 2011)

Celkový rozpočet filmu: cca 1 045 608 Eur (31 500 000 Sk), z toho MK SR cca 564 297 Eur (17 000 000 Sk)

Počet kópií, v ktorých sa film distribuuje na Slovensku: 8 kópií a DCP kópia

Som ideálny stret záujmov...

Nakumulovaná kritika a problémy v slovenskom Audiovizuálnom fonde (AVF) vyústili na konci uplynulého roka do odchodu predsedu Rady AVF producenta Patrika Pašša. Na tento post bola vo februári 2011 zvolená scenáristka a dramaturgička Zuzana Gindl-Tatárová. Súčasná zástupkyňa Slovenska v Eurimages v minulosti pôsobila aj ako prezidentka Slovenskej filmovej a televíznej akadémie a prodekanka pre zahraničné vzťahy na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU, kde sa i naďalej venuje pedagogickej činnosti.

Ako by ste zhodnotili doterajšie pôsobenie AVF?

– Podoba slovenského Audiovizuálneho fondu, ktorú sa podarilo zákonne presadiť, je skutočne unikátna v širokom-ďalekom okolí. Sľubovala výrazné rozšírenie finančných zdrojov na podporu audiovizuálnej tvorby a ďalších aktivít v tomto prostredí. Bola tu snaha vniesť do audiovizie opäť kritériá kultúrnych hodnôt a vrátiť kinematografii neodmysliteľné miesto v našej kultúre. Snaha dať konečne priestor tak potrebnej sebareflexii. Treba preto poďakovať všetkým tým, ktorí sa o vznik fondu zaslúžili. No zároveň treba hľadať optimálne pravidlá hry, záväzné pre všetkých rovnako. Zdá sa však, že široká vlna nevôle nespochybnila len podporu niektorých projektov a ich tvorcov, ale aj samotnú existenciu fondu... Je to, podľa mňa, škoda. Na druhej strane, nebyť tohto negatívneho ohlasu, nepohli by sme sa ďalej. Na Slovensku často napredujeme aluzívnymi cestami.

Aké boli vaše prvé konkrétne kroky vo funkcii predsed-

níčky Rady AVF?

– Moje menovanie do Rady a zvolenie za jej predsedníčku je stále veľmi čerstvé. V Berlíne som sa stretla s európskou komisárkou, pani Orsich, a previerila som si v rozhovore s ňou súčasné možnosti a pravidlá štátnej pomoci v kultúre, pravidlo *de minimis* (maximum 200 tisíc EUR jednému subjektu na tri roky) i schému osobitej, tzv. malej pomoci, ktorá v rokoch ekonomickej krízy (2008 – 2010) predstavovala maximum 500 tisíc EUR na subjekt. Podľa týchto kritérií nedošlo vo fonde *de facto* k žiadnemu pochybeniu, finančné otázky visia skôr nad sproblematizovanou „zmluvou so štátom“, týkajúcou sa verejnoprávnej televízie a nad kumuláciou získaných prostriedkov.

Čo sú pre vás v aktuálnej situácii, v akej sa AVF nachádza, najväčšie priority?

– Základným imperatívom je urýchlená notifikácia schémy nášho grantového systému, ktorá tu od čias formulovania nového zákona výrazne chýbala. Umožnila by cielenejšie

foto: Mirka Cibulková

narábanie s prostriedkami fondu a stanovenie priorit jeho podpory. Ďalším imperatívom je snaha o objektívne zloženie jednotlivých komisií: majú variabilný počet členov. Tí, ktorí deklarujú, či už pozitívny alebo negatívny stret záujmov, sa rozhodovania jednoducho vzdajú. Z ostatných sa losovaním vyberie aktuálna odborná komisia. Na stole sú už návrhy legislatívnych úprav zákona... Sú tu však aj sťažnosti na prácu administratívy a správanie sa niektorých členov komisií. Kým však tieto podnety nedostaneme v písomnej podobe, Rada sa nimi nemôže zaoberať...

V čom pre vás spočíva najväčšia zodpovednosť tejto funkcie?

– Zodpovednosť predsedu Rady je neoddeliteľná od zodpovednosti ostatných jej členov. Pokiaľ to majú byť aktívni zástupcovia jednotlivých oblastí audiovizie, je skoro nemožné vyhnúť sa u nich nejakému stretu záujmov. Osobne ne-

vidím problém ani tak v Rade, skôr v obsadení odborných komisií, lebo tie rozhodujú o citlivej otázke výberu projektov a ich dotáciách. Rada určuje predovšetkým strategické kroky fondu a zmeny jeho vnútorných usmernení.

Je vôbec možné v tak malom filmovom prostredí, kde sú veľmi úzke, či už profesionálne alebo osobné väzby, vyhnuť sa námietkam týkajúcim sa sestrannosti a transparentnosti?

– Ťažko. To by sme museli stanoviť niečo ako „sudcov z ľudu“, a tí tu už v minulosti narobili riadnu paseku... Spoločná tvorba skutočne prináša pozitívne väzby, ale aj závisť a nepriateľstvo. Keďže v audiovizuálnom prostredí pôsobím už vyše tridsať rokov, rezonuje vo mne spolupráca s najstaršou generáciou tvorcov rovnako, ako s dnešnými štyridsiatnikmi, z ktorých väčšinu tvoria moji bývalí študenti, no a, samozrejme, aj denný kontakt s tými

najmladšími filmármi, ktorí ešte nestihli opustiť lavice školy... Som priam ideálny stret záujmov (smiech).

Prijatím funkcie ste asi museli odsunúť prácu na vlastných projektoch. Nie je vám to ľúto v situácii, ktorá začína byť priaznivá pre filmovú tvorbu?

– Prácu na vlastných projektoch mnohí z nás odsunuli už dávno, keď sme od začiatku 90. rokov sedávali v rôznych grantových komisiách a snažili sme sa získať peniaze na študentskú tvorbu a normálny chod školy. V podstate sme generáčne ustúpili v mene nastupujúcich filmárov, snažili sme sa zabezpečiť im nové podmienky pre profesionálnu tvorbu. Až celkom nedávno som sa opäť začala venovať dramaturgii aj mimo školy; posledný projekt práve dobieha a dáva dokopy financie – minimálne ďalšie dva roky, na ktoré som zvolená, to ale nebude možné.

Ako vnímate vznik Asociácie nezávislých producentov?

– V demokratickej spoločnosti je to nesmierne zdravý jav... Som rada, že si konečne našli

spoločnú platformu, hoci to, čo ich zatiaľ združuje, vzniklo na základe negácie... Nastal zrejme čas, aby sa oni sami aktívne zapojili do formovania nášho audiovizuálneho prostredia a prestali sa vyhovárať na vlastnú tvorbu či iné životné potreby. Aby naplno prevzali na seba generačnú zodpovednosť a nenechali sa zbytočne zneužívať na súkromné ciele jednotlivcov. Podnikli sme už prvé kroky na spoluprácu, verím, že nezostane iba pri slovách.

Zaujímate sa aj o modely fungovania filmových fondov v zahraničí? Je niečo, čo vás zaujalo a je to presné aj do slovenského AVF?

– Súčasný zákon o Audiovizuálnom fonde už dávno v sebe takúto inšpiráciu nesie. Prečítala som si nanovo zákony a reglementy niekoľkých filmových fondov v okolitých krajinách, vždy sa tam nájde niečo inšpiratívne, no skutočným príkladom sú pre mňa najmä oba európske fondy Media a Eurimages, ktorých fungovanie poznám z vlastnej praxe. Nielen pre prepracovanú literu zákona, no aj pre snahu

o neustrannosť a profesionálnu slušnosť ich administratívy a rozhodovacích orgánov. Tam sa nikto netvári, že peniaze idú z jeho vlastného vrecka...

Pôsobíte zároveň aj ako zástupkyňa Slovenska vo fonde Eurimages. Zvýšil sa, alebo je perspektíva, že sa zvýši počet uchádzačov o európsku podporu vďaka fungovaniu AVF?

– Myslím si, že v podstate možno odpovedať kladne, hoci pri rozpätí našej tvorby je to len nepatrné percento. Otázkou skôr zostáva, či tieto projekty dokážu prejsť čoraz prísnejším výberovým sieťom v Rade Eurimages.

Či už v súvislosti v Eurimages alebo vo VŠMU, čítala ste množstvo scenárov. Dá sa povedať, kam sa uberá slovenská scenáristika? Aké témy sú „naše“?

– Len málo slovenských produkčných projektov, ktoré sa objavili v Eurimages, bolo majoritných. Podarilo sa nám presadiť niekoľko súčasných scenárov, ktoré na komornom príbehu odrážajú širší obraz doby. Pod väčšinou z nich boli podpísaní naši bývalí študenti či kolegovia. Je tu však zároveň aj zjavná tendencia vyrábať historické veľko filmy, načierajúce hlboko do národných dejín rovnako, ako do kasy národných fondov. Treba sa pýtať, komu sú určené a či stoja za to, aby sa pre ne zastavila podpora menších projektov na niekoľko rokov.

Dokáže sa slovenský divák identifikovať so súčasným slovenským filmom a s témami, ktorými sa zaoberá?

– To už je otázka pre slovenského diváka, dvadsať rokov odchovávaného na hollywoodskom mainstreame...

Post predsedníčky Rady AVF a zastupovanie Slovenska

v Eurimages sú náročné úlohy. Spomínali ste, že prácu na vlastných projektoch musíte odsunúť, zostáva vám aspoň čas venovať sa pedagogickej činnosti na VŠMU?

– Pedagogická činnosť prináša nesmierne pozitívnu výmenu energií, nikdy pre mňa nebola záťažou. No ak šestnásť rokov pri tom pôsobíte ako prodektanka pre zahraničie, môže to byť zničujúca práca, ak ste na to sama, to priznávam. Ale tú štafetu som už odovzdala ďalej. Rovnako v Eurimages využívam len znalosť reči a dlhoročnú profesionálnu skúsenosť z čias, keď sme museli brániť projekty za celkom iných okolností. Náročné je skôr robiť to všetko za symbolickú odmenu, s vlastným mobilom vo vrecku, ktorý vám nikto neprepláca. No a funkcia v Rade fondu, to je predsa kolektívna robota!

A v čom vidíte najväčší deficit slovenskej kinematografie, pri ktorom môže fungujúci AVF pomôcť?

– Slovenskej kinematografii chýba nadväznosť generácií, remeselné zázemie ľudí, ktorí sa nepretržite venujú filmárskej profesii. Priestor, v ktorom by mladí režiséri, kameramani či strihači mohli dozrieť na asistentkých postoch, kým sa pustia do celovečerného diela. Odbor, ktorý by pripravoval debutujúcich hercov na civilný prejav nutný vo filme a zbavil ich teatrálnych šarží, ktoré si bežne nosia z televíznych seriálov alebo z divadla. Fungujúci fond by mal poskytovať nielen štipendia na vývoj scenárov, ktoré stojí za to nakrúcať. Mal by byť zárukou continuity, ktorá jediná môže udržať tvorivé podhubie a potenciál, na ktorom každá národná kinematografia potrebuje stáť.

Mariana Jaremková
(autorka je filmová publicistka)

foto: Peter Procházka

Slovenský film (aj) za európske peniaze

Kinematografický fond Rady Európy Eurimages už 23 rokov podporuje filmové koprodukcie členských krajín fondu, ktorých je v súčasnosti 35. Pred pätnástimi rokmi sa ako 25. v poradí stalo členskou krajinou Eurimages aj Slovensko. Čo to slovenskej kinematografii prinieslo?

Na poste zástupcov Slovenska v Eurimages sa od roku 1996 postupne vystriedali Walter Niffnaus, Darina Velická, Martin Ondruš, Martin Šmatlák a Ľubica Orechovská (Mistříková). Od roku 2005 zastupuje Slovensko v Eurimages Zuzana Gindl-Tatárová, podľa ktorej členstvo v Eurimages prinieslo oživenie slovenskej kinematografie na viacerých úrovniach: „V 90. rokoch sme si dali 'v mene národa' rozkradnúť národnú kinematografiu, prišli sme o remeselné i tvorivé zázemie. Také rany sa hodia len veľmi pomaly. Vstup do Eurimages nepriniesol teda len istý nárast peňazí, umožnil slovenským filmárom prístup k špičkovým technológiám a pracoviskám v krajinách koprodukčných partnerov, ušiel ich myslieť a správať sa na medzinárodnej úrovni...“ Za 15 rokov nášho členstva bolo podporených 24 slovenských koprodukčných projektov s majoritnou a minoritnou slovenskou účasťou vo výške 6 157 022 Eur. Historicky prvým podporeným titulom boli Papierové hlavy Dušana Hanáka. Najväčšiu dotáciu, a to 650 000 Eur, sa podarilo získať v roku 2005 filmu *Bathory* Juraja Jakubiska. Aj vďaka tomu to bol pre Slovensko najúspešnejší rok. Pri vklade 77 711,89 Eur sme z fondu získali 1 060 000 Eur. Mimoriadne úspešný bol aj

uplynulý rok, kedy pri ročnom príspevku 107 630, 39 Eur získali tri slovenské projekty dotáciu 770 000 Eur. „Všetky tri projekty podporené v minulom roku (Dom, Modrý tiger a V tieni koňa) dali dosť práce a vyžadovali tvrdú prípravu – bolo treba vyvrátiť negatívne lektorské posudky i pochybnosti kolegov z Eurimages. Som rada, že sa Zuzke Liovej podarilo s filmom Dom dostať do berlínskej Panoramy. Po dvadsiatich rokoch to bol prvý slovenský film, ktorý na Berlinale zaznamenal všeobecný ohlas.“ Slovensko má však z minulosti aj jeden projekt, ktorý zostal nevyúčtovaný. Ide o Tábor padlých žien Laca Halamu z roku 1997. „Stalo sa to dávno predtým, než som vstúpila do Rady. Pokiaľ viem, tak doúčtovaný nebol. (...) Eurimages má trojstupňový systém uvoľňovania pridelených peňazí, tak je možné, že projekt zostal nevyúčtovaný z oboch strán. Nie sme jediní, kto má problémy s vyúčtovaním projektov. Pri veľkých krajinách je to vždy len chyba producenta, pri malých celého národa...“ hovorí v tejto súvislosti Gindl-Tatárová.

Povinnosťou krajiny, ktorá je členom Eurimages, je uhradiť ročný príspevok, pričom na jeho výšku majú vplyv rôzne okolnosti. „Ročný príspevok Slovenska bol minimálny, nové

krajiny EÚ mali po roku 2004 veľa finančných úľav,“ vysvetľuje Gindl-Tatárová a pokračuje: „V reglemente Eurimages však postupne dochádzalo k rôznym úpravám a zmeny sa týkali aj výpočtu ročných príspevkov jednotlivých krajín v závislosti na získaných prostriedkoch. Ten náš sa vďaka vybojovaným dotáciám zvýšil rovnako. Tento rok sa príspevok Slovenska zvýši na 116 662,19 Eur.“ O dotáciu z fondu môžu žiadať projekty, na ktorých sa koprodukčne podieľajú minimálne dve členské krajiny fondu. Podľa nových podmienok, platných od 1. januára 2011, musia mať všetky projekty v deň podania prihlášok potvrdených minimálne 50 percent financovania, a to v každej zo zúčastnených krajín zvlášť. „Slovenskí filmári už tradične spolupracujú najmä s krajinami strednej Európy, s Českou republikou, Poľskom, Maďarskom či občas s Rakúskom. Je to pochopiteľné, spája nás spoločný historický vývoj, a tak sa to aj berie... Vždy však vyvolajú oveľa väčšiu pozornosť (a štedrosť) projekty, do ktorých vstupujú aj iní koproducenti, napríklad z Francúzska, Talianska alebo Nemecka. Koprodukčný vklad niektorej zo 'západných' krajín sa automaticky vníma ako isté overenie kvality. Rumuni sa o to snažia už roky a darí sa im. Samozrejme, aj vďaka kvalite ich scenárov a dobre pripravených projektov,“ hovorí Gindl-Tatárová. Zástupca krajiny v Eurimages má sťaženú situáciu aj v prípade, keď sa na jednom sedení stretnie niekoľko žiadostí, ktoré si vlastne konkurujú, pretože „je ťažké získať podporu na viac než jeden projekt z malej zeme, tak sa snažíme koordinovať prihlasovanie projektov aj s českými partnermi. Na jeseň roku 2006 sa nám, napríklad, podarilo získať podporu pre dva z troch prihlásených spoločných projek-

tov: *Lištičky* (140 000 Eur) a *Oko* (180 000 Eur),“ vysvetľuje naša zástupkyňa v Eurimages, podľa ktorej je pri obhajobe najťažšie „ak má obhajovať projekt, ktorému ľudsky i výpovedne verí, chce by mu pomôcť, ale jeho scenár nie je dramaturgicky dotiahnutý alebo jeho celkový producerský zámer nie je riadne vypracovaný a finančne doložený. Projektov v súťaži je už tak veľa, že z toho dnes vyplýva jediné: len tie dobre pripravené budú mať zelenú.“ Dnes „Eurimages zasadá už len štyrikrát do roka. A zvýšil sa nielen počet žiadostí, ale aj žiadateľov o členstvo. Aktuálne vstúpila do Rady Ruská federácia, pripravuje sa vstup Gruzínska. Kto pozná produkčný rozmach Ruska, tomu netreba vysvetľovať, čo to znamená.“ Je však pozitívne, že takmer na každom sedení Rady sa preberá aj slovenský projekt.

A využívať naši tvorcovia dostatočne možnosť získať finančnú podporu z Eurimages? „Pri počte filmov, ktoré sa u nás narkrúcajú, pomerne áno. Horšie je, že mnohí producenti hrajú vabank a posielajú do súťaže nedokonalé scenáre alebo nedostatočne pripravené projekty. Je v tom fatalizmus typu: veď to nejako dopadne... Zúčujú nám tak argumentačný i operačný priestor, a to je škoda. Najviac ma mrzí originálny projekt *Miry Farnay* Mój pes Killer, ktorý sme obhajovali v marci. Hoci jej scenár vyhral Cenu Tibora Vichtu, dychtívte oči lektorov, a najmä kolegov z Rady, v ňom našli veľa nepresností. Skončil o dve desaťtinky bodu pod čiarou. Dodnes ma to mrzí, a zároveň ma rozčuluje fakt, že o osude medzinárodných kultúrnych projektov rozhodujú desaťtinky (ak nie stotinky) čísla ako pri lyžovaní...“ uzatvára Zuzana Gindl-Tatárová.

Mariana Jaremková

(autorka je filmová publicistka)

Kto určuje prístupnosť filmov v kinách?

Pred pár týždňami mal v našich kinách premiéru koprodukčný film *Občiansky preukaz*. Občiansky preukaz je však i doklad toho, že človek dovŕšil pätnásť rok veku a zároveň záračná vstupenka na mládeži neprístupné predstavenia, ktoré s ním však už strácajú príchuť zakázaného ovocia. Kto a na základe čoho rozhoduje o tom, čo môžete vidieť, ak občiansky ešte nemáte, a čo už nie?

V počiatkoch kinematografie neplatili žiadne obmedzenia týkajúce sa prístupnosti. Tie prišli až neskôr s postupne pribúdajúcimi stálymi kinami. Prvým na území dnešného Slovenska bol výnos zakazujúci premietanie nemravných a poburujúcich filmov, ktorý vydalo v roku 1916 Uhorské ministerstvo vnútra. Na to sa však dnes už len málokto pamätá. Ľudí, ktorí chodili do kina v dobe, v ktorej sa odohráva *Občiansky preukaz* Ondřeja Trojana, je však medzi nami stále veľa. Ako to bolo s určovaním prístupnosti vtedy? A ako je to dnes? A aké sú rozdiely v určovaní prístupnosti v Čechách a na Slovensku po rozdelení spoločného štátu? S týmito otázkami sme sa obrátili na Antona Drobného, ktorý má bohaté skúsenosti nielen s filmovou distribúciou v Continental Filme, ale i s prevádzkovaním siete kín Cinemax na Slovensku, a Aleša Danieliša, riaditeľa distribúcie spoločnosti Bontonfilm v Čechách.

Pred rokom 1989

Kto pred rokom 1989 rozhodoval o tom, čo sa dostalo do

kin? „Komisia v podniku zahraničného obchodu Filmexport so sídlom v Prahe,“ hovorí Anton Drobny. „Boli v nej aj vybraní zástupcovia zo Slovenska a schvaľovali výber vhodných filmov pre naše teritórium a zároveň prístupnosť.“ Čo sa týka smerníc na určovanie prístupnosti filmov vybraných do distribúcie, tak pred rokom 1989 platilo na území Československa Vládne nariadenie zo dňa 2. februára 1962 č. 13/1962 Sb. o novej organizácii Československého filmu. Podľa § 4 bol ústredný riaditeľ Československého filmu oprávnený vydávať predpisy na úseku kinematografie, najmä smernice pre prevádzku kín národných výborov a verejné premietanie v nich. A podľa § 11 Smernice ústredného riaditeľstva Československého filmu zo dňa 29. 10. 1962, č. I-237 (Štatút Československého filmu) bolo stanovenie hranice pre prístupnosť premietaných filmov v pôsobnosti ústredného riaditeľa. „Pritom je zaujímavé, že inak sa v množstve vydávaných predpisov o prístupnosti príliš nehovorilo a realizáciu dokumentáciu som už nenašiel,“ hovorí Aleš Danieliš.

„Zodpovednosť bola síce de jure na ústrednom riaditeľstve, ale de facto v rukách Ústrednej požičkovne filmov (ÚPF). Základným dokumentom bol a stále je distribučný list. Ten obsahoval stanovenie prístupnosti, ktorá bola schvaľovaná v rámci schvaľovania programových plánov. V niektorých časoch sa v ÚPF objavovali rôzne komisie, ale to bolo viac-menej dané vnútorným usporiadaním. V 80. rokoch už bolo určovanie prístupnosti úplne na dramaturgii a programovom útvere ÚPF,“ pokračuje Danieliš. „Prístupnosť českých filmov preberala Slovenská požičkovňa filmov (SPF) a naopak prístupnosť slovenských filmov ÚPF. Pri zahraničných filmoch malo ísť o dohodu, ale väčšinou sa uplatňoval návrh ÚPF.“ V starých dokumentoch bolo len označenie prístupný a neprístupný. „Predpokladám, že neprístupnosť bola daná hranicou 15 rokov. Neskôr sa začalo výnimočne objavovať i označenie o neprístupnosti do 18 rokov. Obe hranice vychádzali z úrovne trestnej zodpovednosti a všeobecného chápania – do 15 rokov dieťa, do 18 rokov mladistvý. V 80. rokoch sme podľa vzoru západného označenia PG začali používať i označenie filmov – mládeži prístupný, pre deti do 12 rokov nevhodný. Motívy tohto rozhodnutia boli dva. Zdalo sa nám, že niektoré filmy boli od 15 rokov zbytočne s prehlásením – veď to nie je pre deti. Na druhej strane existovali filmy pre deti nepochopiteľné, hoci bez zjavných atribútov neprístupnosti (sex a násilie),“ spomína Danieliš.

Ako to funguje dnes?

So zmenami po novembri 1989 prišiel nielen pád jednej strany, ale padol i monopol jedinej distribučnej spoločnosti. Ako sa zmenila situácia po nástupe súkromných distribú-

torov, ktorých vlni na Slovensku pôsobilo už dvanásť? „Politika určovania prístupnosti v ÚPF bola pomerne liberálna, bližšie sa viac k európskemu modelu (viac obmedzovať násilie ako erotiku) než americkému,“ hovorí Danieliš. Napriek tomu sa s príchodom súkromných distribútorov a i vzhľadom k celkovému vývoju kinematografie a spoločnosti viac uvoľnilo i posudzovanie násillia. „Súkromní distribútori pochopili, že život bez cenzúry je lepší, ale nejaké excesy by ju mohli vyvolať. Preto si myslím, že prechod nebol nijako dramatický. Do dnešného dňa evidujeme len veľmi obmedzené množstvo sťažností,“ dodáva Danieliš. „Po zrušení monopolu Filmexportu začali vznikaf nové distribučné spoločnosti, ktoré nakupovali filmy do distribúcie sami. Dodržiavalo sa pritom pravidlo, že prístupnosť určuje producent filmu. A v jednotlivých prípadoch povolenú prístupnosť distribútor ešte zvýšil,“ hovorí Drobny.

Spomínané Vládne nariadenie 13/1962 Sb. platilo až do 31. 12. 1990, keď bolo zrušené Nariadením vlády Českej a slovenskej federatívnej republiky 429/1990 Sb. V súčasnosti sa prístupnosť audiovizuálnych diel určuje v Čechách i na Slovensku podľa audiovizuálnych zákonov platných v týchto krajinách. Náš Zákon o podmienkach evidencie, verejného šírenia a uchovávanía audiovizuálnych diel, multimedialných diel a zvukových záznamov umeleckých výkonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (audiovizuálny zákon) má číslo 343/2007 a nadobudol účinnosť 1. januára 2008. Jeho tretia časť sa venuje ochrane maloletých. V nej je dôležitý § 12, týkajúci sa jednotného systému označovania, teda systému klasifikácie audiovizuálnych diel vekovou vhodnosťou z hľadiska ich neprístupnosti,

nevhodnosti alebo vhodnosti pre vekovú skupinu maloletých do 7, 12, 15 alebo 18 rokov. Tu je rozdiel oproti českému zákonu č. 273/1993 Sb. (tzv. Audiovizuálny zákon), ktorý bol novelizovaný v zierke 249/2006 dňa 25. apríla 2006. „Zákon zahrnul len tie tvrdé neprístupnosti, pätnásť alebo osemnásť rokov, ale distribútori v Českej republike na základe vlastnej dohody i naďalej používajú aj kategóriu MP 12,“ hovorí Danielis.

Podrobnosti o jednotnom systéme označovania a spôsobe jeho uplatňovania ustanovuje všeobecne záväzný právny predpis, konkrétne vyhláška Ministerstva kultúry z 3. decembra 2007 a jej zmena 541/2009 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2010. V nej sú uvedené hodnotiace kritériá neprístupnosti alebo nevhodnosti, ktoré je nutné použiť pri vyhodnocovaní obsahu z hľadiska ochrany maloletých, najmä prítomnú úroveň fyzického, psychického alebo verbálneho násillia, prezentovaných sexuálnych vzťahov alebo scén, nahoty v sexuálnom kontexte, vulgárneho jazyka, prezentácie drogových, hráčskych alebo iných závislostí, ako aj prítomnosť zobrazení alebo iných prejavov, spôsobujúcich pocit strachu, depresie, bezmocnosti alebo inak nevhodných vo vzťahu ku konkrétnej vekovej skupine maloletých, ďalej aj spôsob označenia audiovizuálnych diel vekovou vhodnosťou z hľadiska ich neprístupnosti, nevhodnosti alebo vhodnosti i podrobnosti o uplatňovaní povinností osobami povinnými uplatniť jednotný systém označovania.

Určovanie vekovej vhodnosti je v prípade slovenských audiovizuálnych diel len na ich výrobcov. V Čechách je však výrobca českého audiovizuálneho diela podľa zákona povinný oznámiť distribútorovi i stručné vyjadrenie dôvodov obmedze-

nia prístupnosti. U nás u všetkých distribuovaných audiovizuálnych diel, s výnimkou slovenských, je podľa zákona povinný určiť vekovú vhodnosť ich distribútor. To isté platí i v Čechách, tam je distribútor povinný i odôvodniť obmedzenia prístupnosti. A je tu ešte jeden zásadný rozdiel medzi slovenským a českým zákonom. Zatiaľ čo v tom našom § 17 Osobitné ustanovenie o jazykovej úprave hovorí, že pri distribúcii audiovizuálneho diela určitého maloletým do 12 rokov je jeho distribútor povinný zabezpečiť distribúciu tohto diela aj s dabingom v slovenskom jazyku, v Českej republike takéto obmedzenia nie sú. Aj preto sa občas stane, že v našich kinách sa uvádza český film alebo film s českým dabingom, ktorý je síce vhodný i pre maloletých do 12 rokov, ale náklady na dabing by sa slovenskému distribútorovi len ťažko vrátili, a tak je jeho veková prístupnosť zvýšená. Keď je veková vhodnosť stanovená, prevádzkovateľ audiovizuálneho technického zariadenia je povinný pri audiovizuálnom predstavení zabezpečiť v kine alebo v inom verejne prístupnom priestore zverejnenie vekovej vhodnosti, určenej výrobcom alebo distribútorom audiovizuálneho diela. „Prístupnosť filmu je označená na letáčkoch, plagátoch, distribučných listoch, na internete a ďalších informačných materiáloch o danom titule,“ hovorí Drobny.

Snahy o porušenie nariadení a návštevu neprístupných filmov či rôzne rafinované spôsoby ich sledovania boli a sú vďačnou témou v animovaných, ale i hraných filmoch. Ako teda funguje kontrola v praxi? „Personál kina v prípade pochybností má právo kontrolovať vek aj na základe dokladu. Pokiaľ mladistvý príde do kina s rodičom a ten trvá na jeho

vpustení a zakúpi mu vstupenku, zodpovedá za jeho účasť na predstavení rodič,“ hovorí Drobny. V českom zákone je priamo ustanovená povinnosť pre sporiadateľa audiovizuálneho predstavenia zaistiť vylúčenie účasti osôb, na ktoré sa vzťahuje prípadné stanovené obmedzenie prístupnosti. „Z tejto povinnosti pre mňa vyplýva, že uvádzač/ka v kine môže vyžadovať osobný doklad, na základe ktorého si môže vek dotyčného overiť. Zrejme to nemusí byť občiansky preukaz, ale môže to byť akýkoľvek iný doklad s fotografiou, napríklad vodičský preukaz,“ hovorí Danielis. Audiovizuálne zákony v oboch krajinách stanovujú i presné sankcie výrobcom domácich audiovizuálnych diel, distribútorom a sporiadateľom audiovizuálnych predstavení, ktoré sa pohybujú do 100 000 Kč v Čechách a do 3 319 Eur (100 000 Sk) na Slovensku.

Ak má divák pocit, že došlo k porušeniu zákona, môže sa sťažovať. „Sťažujú sa najmä distribútorovi,“ hovorí Drobny. „Problém je najmä v uhle pohľadu na danú problematiku. Pre filmy v kinách platia všeobecne prísnejšie kritériá pre prípadné ohrozenie mravnej výchovy mládeže ako v televízii.“ Českí distribútori zašli v tomto smere oveľa ďalej. „V minulosti sme podľa vzoru Rady pre reklamu, navrhovali MK ČR zriadenie profesionálneho orgánu akési etickej komisie, ako lepšieho prostriedku na možnosť odvolania, než úvahy o možnom zavedení drahého systému. Napriek tomu do dneška stále existuje len celkom neformálne odvolanie ku kinu, respektíve distribútorovi alebo žaloba na ‘ohrozovanie mravnej výchovy mladistvých’,“ hovorí Danielis a pokračuje: „Neformálnych diskusií bolo asi viac, ale viem len o dvoch formál-

ných. Ludvík Vaculík podal žalobu na prevádzkovateľa kina kvôli prístupnosti Hanibalova od 15 rokov. My ako distribútor sme pritom opravili prístupnosť po zhladnutí filmu na 18 rokov, ale v kine to nestihli zmeniť. Zmenili to až od ďalšieho týždňa, ospravedlnili sme sa a on žalobu stiahol. Z MK ČR ma informovali ešte o žalobe rodičov mentálne zaostalého chlapca, ktorý utrpel bližšie nešpecifikovanú ujmu na nejakom horore. Vzhľadom na to, že mal viac než 18 rokov, sa to však nášho prípadu netýkalo. Keď hrozilo sprienenie a zdraženie systému, oficiálne som požiadal MK ČR o informáciu, koľko sťažností registrujú za posledných desať rokov a nič nenašli.“

Na Slovensku sa v oblasti označovania vekovej vhodnosti a podmienok jeho uplatňovania žiadne zmeny zatiaľ nechystajú. V Čechách si MK ČR za ministrovania Václava Jehličku dalo vypracovať štúdiu o zavedení aktuálneho holandského modelu v Čechách. „My sme sa proti tomu návrhu postavili vzhľadom k vysokým prevádzkovým nákladom a podľa nás minimálnemu efektu,“ hovorí Danielis. Spomenúť treba aj fakt, že zákony v oboch krajinách stanovujú hodnotiace kritériá pre audiovizuálne diela šírené nielen v kinách, ale napríklad i na DVD. Jednotný systém označovania programov z hľadiska vekovej vhodnosti a podmienky jeho uplatňovania v televíznom vysielaní rieši zasa uznesenie Rady pre vysielanie a retransmisiiu z 13. septembra 2005. „V Čechách odporúčali vysielateľa akýkoľvek, ale záväzný cenúrný systém, pretože sú, podľa ich názoru, teraz úplne závislí na momentálnych náladách jednotlivých členov Rady pre televízne a rozhlasové vysielanie,“ dodáva na záver k tejto téme Aleš Danielis.

Miro Ulman

Vlani vznikli len dve nové kiná

V minulom roku pribudli na Slovensku dve nové kiná. Spoločnosť Palace Cinemas otvorila 25. marca 2010 v bratislavskom nákupnom centre Eurovea svoj tretí multiplex s deviatimi sálami a 1 607 sedadlami a 15. novembra 2010 bolo v Žiline uvedené do prevádzky štvorsálové kino City Cinemas, ktoré prevádzkuje spoločnosť Tatrafilm. K 31. decembru 2010 tak bolo na Slovensku v prevádzke 183 kín, z toho 3 multiplexy s osem a viac kinosálami, 12 viacsálových kín, 144 jednosálových kín, 21 letných a 3 videokiná. Zvýšil sa i počet digitálnych kinosál. Zatiaľ čo v roku 2009 ich bolo na Slovensku len desať, tak ku koncu roka 2010 prevádzkovalo päť spoločností v dvanástich mestách v šestnástich kinách 35 digitálnych kinosál, z ktorých 31 môže premietiť i 3D filmy. V tomto počte je zahrnuté i zatiaľ jediné jednosálové kino, umožňujúce digitálne i 3D projekcie, a to kino Kultúra v Ružomberku. (miro)

Zmena majiteľa multiplexov Palace Cinemas

Od 19. januára 2011 sa zmenil majiteľ multiplexov Palace Cinemas. Kiná na Slovensku, v Českej republike a v Maďarsku kúpila spoločnosť Cinema City za 28 mil. Eur. Na Slovensku tak zmenili majiteľa tri bratislavské multiplexy – Palace Cinemas Aupark, Polus a Eurovea. Spoločnosť Palace Cinemas pôsobí na slovenskom trhu od mája 2002, jeden z jeho multiplexov Palace Cinemas Aupark je už niekoľko rokov miestom konania MFF Bratislava. Spoločnosť Cinema City je najväčším prevádzkovateľom kín v strednej a východnej Európe. Pre český server idnes.cz jej výkonný riaditeľ Moshe Greidinger uviedol, že v novozískaných multiplexoch plánuje rozsiahle investície s cieľom navýšiť počet sál s možnosťou digitálnej projekcie, ktorá umožňuje premietanie 3D filmov. (uwe)

Otvára sa nové kino Biograf

V polovici marca 2011 sa v priestoroch Východoslovenskej galérie v Košiciach otvorili brány nového kina Biograf. Kinosála, kde v minulosti prechodne sídlil filmový klub Cinefil, sa stala miestom prevádzky jeho nástupcu. Za projektom Biografu stoja bývalí organizátori FK Cinefil, ktorí štartujú novú etapu filmového diania v Košiciach. Biograf má ambíciu stať sa filmovým centrom mestskej kultúry, kde si prídu na svoje nároční diváci, rodiny s deťmi alebo tí, ktorí hľadajú zábavu pri dobrom filme, zámerom jeho dramaturgie je prinášať alternatívu ku komerčnej dramaturgii multiplexov. Kino čoskoro ponúkne i predaj filmovej literatúry, filmových nosičov, malú kaviareň a iné aktivity spojené s filmovým umením. Pod hlavičkou Biografu sa pripravujú aj ďalšie netradičné formy prezentácie filmových diel, ktoré jeho organizátori neplánujú realizovať len v kinosále, napríklad Filmová noc, Tajné kino, Videostop, Kino fonik či Divácka volenka. Pripravený je aj cyklus premietaní pre stredné a základné školy, ako aj filmové diskusie a filmove needele pre deti. Viac na www.bioke.sk. (ts)

Slovenský film ocenený na 4. Early Melons

Štvrtý ročník Medzinárodného festivalu študentských filmov Early Melons sa uskutočnil od 16. do 20. marca 2011, úspech na ňom dosiahli aj Slováci. Víťazom samostatnej slovenskej súťaže sa stal film Petra Kováčika *druhý život*, ktorý získal Grand Prix za najlepší slovenský film. Víťazovi sekundovala Alica Gurinová s videoklipom *Bells*, ktorá získala Cenu za najlepšiu umeleckú víziu. V medzinárodnej súťaži tento rok slovenské filmy neuspeli, o Grand Prix Early Melons sa podelili dva filmy – český dokument *Půlnoc Kláry Tasovskej* a nemecký experimentálny film *The Multitude is Feverish (Mnohočvárnosť je vzrušujúca)* Viky Kirchenbauer. (uwe)

EuroFilmClub ukazuje život po roku 1989

EUNIC je sieť medzinárodných kultúrnych inštitúcií členských krajín Európskej únie. Jej členovia pracujú vo viac ako 150 krajinách vo sfére umenia, jazykov, mládeže, vzdelávania, vedy, medzikultúrneho dialógu a rozvojových oblastí. Tento rok vytvorili dvanásť stáli a štyria pridružení členovia EUNIC na Slovensku v spolupráci s MF študentských filmov Early Melons značku EuroFilmClub. Jeho prvým projektom je filmový cyklus *Život po '89*. Každý mesiac iný člen EUNIC v bratislavskom kine Mladosť predstaví vynikajúci film, ktorý divákovi umožní detailný pohľad na život po roku 1989. EuroFilmClub mal premiéru v marci na festivale Early Melons, kedy sa premietol slovenský film Viktora Csudaia *Veľký rešpekt*. V ďalších mesiacoch svoju kinematografiu predstavia Nemecko, Rumunsko, Francúzsko, Poľsko, Bulharsko, Česká republika a Holandsko. (uwe)

Nové informačné databázy v knižnici SFU

Slovenský filmový ústav (SFÚ) pre podporu vzdelávania a výskumu v oblasti kinematografie a audiovizie ponúka prístup k elektronickým informačným zdrojom, ktorých vydavateľom je spoločnosť ProQuest. Prvým z nich je *AFI Catalog* – filmografická databáza najmä amerických filmov od Amerického filmového inštitútu, druhým je *Film Index International* – medzinárodná filmografická databáza od Britského filmového inštitútu. Tretím informačným zdrojom je kolekcia databáz FIAF (Medzinárodná federácia filmových archívov) s názvom *FIAF International Index to Film Periodicals Plus*, ktorá obsahuje nasledujúce databázy: *Treasures from Film Archives* (filmografická databáza zameraná na filmy z nemej éry v zbierkach filmových archívov), *Documentation Collections* (adresár filmových archívov, knižníc, vzdelávacích inštitúcií a ich zbierok), *FIAF Affiliates' Publications* (publikácie vydané členmi FIAF) a *Index to Film Periodicals* (bibliografická databáza článkov z akademických aj popularizačných filmových periodík). Z tejto kolekcie je najzaujímavejšia databáza *Index to Film Periodicals*, ktorá je najväčšou bibliografickou databázou článkov z filmových periodík vôbec, pričom z približne päťdesiatich filmových periodík (*Positif*, *Variety*, *Kwartalnik Filmowy*, *Film History*, *Film-dienst*, *Sight & Sound* a iných) sú dostupné aj plné texty samotných článkov. Tieto databázy sú dostupné prostredníctvom počítačov v knižnici SFÚ. (mh)

Čo bude, bude (aj bez svadby)

Je tomu len niekoľko desaťročí, keď status manželstva zvyšoval morálny a spoločenský kredit: ženám prinášal zábezpeku, že neostanú na ocot („starými dievkami“), muži ním šplhali po kariérom rebríčku (postav domov, zasad' strom, splod' syna) – veď kto kedy videl slobodného premiéra či prezidenta? Je tomu ale už nejaký čas, keď individuálne záujmy prerástli „zhora“ udávané normatívy, osobnostný rozvoj sa stal podmienkou pre kvalitnejší život, slobodnému pohybu sa otvorili široké cesty sebarealizácie. Pokiaľ v totalite rodina zohrávala úlohu pevného jadra štátu aj do seba (vynútené, dobrovoľne) uzavretej, odolávajúcej bunky, transformáciou spoločnosti sa tieto väzby až spleťtie siete uvoľnili a odstredivý spoločenský pohyb vymrštil jej členov „do sveta“.

Zmenami odvtedy prešlo nielen mesto, ale aj vidiek. Ak si pred tridsiatimi rokmi slobodná matka Johana Ovšena povzdychla: *nemáš chlopa, nemáš pravdy*, dnes to už neplatí, pravda nie je viazaná na jediný rod. Nájst si manžela/manželku prestalo byť potrebou aj vo východoslovenskej obci Zemplínske Hámre, ktorá sa stala dejiskom nového dokumentárneho filmu Eriky Hníkovej *Nesvadbovo*. Zdanlivo zapadnutá obec má vlastný futbalový štadión, kúpalisko, kultúrny dom s obecným úradom, knižnicou a poštou, dom športovcov, dom smútku, súkromný penzión, funkčnú webovú stránku a nízku nezamestnanosť. A na čele agilného starostu s veľký-

mi ambíciami očistí svet od opilcov a zabráni vymieraniu obce, ktorej obyvatelia sa prestali páriť a plodiť deti. Bývalý generál s neoblomnou vôľou cez miestny rozhlas apeluje na svedomie občanov, ponúka nemalú finančnú odmenu za každého novorodenca, hodnotí a zvažuje, koho s kým dá „dokopy“ a organizuje spoločenský večierok pre slobodných.

Zo starostí starostu by sa dalo vyvodiť, že byť single je závažnou diagnózou – hoc myslenie na „zadné“ (kto sa o nás postará v starobe?) zaváňa väčším egoizmom než život osamote či pohodlný *full service*, ktorý si užívajú odrastení až prerastení synovia od svojich starostných matiek. Ak sa však prizrieme na filmových reprezentantov singles (v hollywoodskej produkcii prekypujúcich komediálnym nadaním), zistíme, že väčšina ich aktivít smeruje práve k uloveniu si partnera (*Denník Bridget Jonesovej*, *Zúfalé manželky*, *Sex v meste*). Tí slovenskí sú pre zmenu vyberaní tak, aby z nich bučala čo najväčšia životná frustrácia (*Hladači*), a občas sa režisérovi podarí vykúzlif otázku na úrovni, napríklad, či sa single žena cíti byť „kompletná“ (*Nie si sama*).

Hníková v *Nesvadbove* si zvolila pokojné tempo filmu, kamera je buď statická alebo z ruky mierne rozochvená, keď zachytáva takmer zastavený čas obce, narušaný rozhlasovými intervenciami starostu. Mapuje bežné fungovanie troch vybraných aktérov, detaily ich domácností; spoza kamery kladie zvedavé (nie však dotieravé)

foto: ASFK

otázky ohľadom spôsobu ich života, s jazdou cez dedinu sa opakovane vracia do akejsi (mobilovej) zvonkohry upravená skladba *Que sera, sera*, ktorej slová (v origináli v podaní Doris Day) sa točia okolo nezodpovedaných otázok, pretože „čo má byť, stane sa“. Podobne aj starostovo úsilie sa totálne miňa účinku: srdcu ani hlave totiž nemožno rozkazať a vnucovaná reprodukčná povinnosť naráža na pevné hrady rokmi pestovanej sebestačnosti. Starého psa novým kúskom nenaučíš a žiadna novostavba ani dve fľaše metaxy pre vyvolenú nie sú patentom na spoločný život: aj v manželstve je predsa každý samostatným hráčom, len na spoločnom ihrisku. Dobré ukrytým tajomstvom vo filme ostáva rodinný život ustarosteného starostu: ak niekto po celý čas zdôrazňuje potrebu rodinného puta, mal by sám ísť vzorom – lenže kde potom ostala scho-

vaná starostova manželka a zákutia ich teplom prekypujúceho domova?

Nemálo slovenských lokalít ešte aj dnes pôsobí dojmom zastaveného času – a hoci aj tam prenikli výdobytky kapitalizmu, miestny kolorit (rómske osady) a návyky (alkoholizmus ako forma eskapizmu aj „kultúrneho“ vyžitia) ostali nezmenené. Obzvlášť východné Slovensko prifahuje dokumentaristov ako magnet (*Iné svety*, *Osadné*, *Hranica*, *O Soni a jej rodine*). Formálne má *Nesvadbovo* najbližšie práve k *Hranici* – spája ich aj spoločný menovateľ, ktorým sú občania: v *Hranici* ako rukojeňníci politických režimov a stratégii, v *Nesvadbove* ako starostove testovacie králiky. Rozdiel je však evidentný v možnosti použitia slobodnej vôle – zúčastniť sa alebo nezúčastniť ambiciózných hier niekoho iného.

Eva Filová

(autorka je single filmová teoretička)

Nesvadbovo

(Nesvatbov, Česká republika / Slovenská republika, 2010)

Námet, scenár a réžia: Erika Hníková. **Kamera:** Jiří Strnad. **Hudba:** skupina Pocit, folklórny súbor Hámorčanka. **Strih:** Janka Vlčková. **Učinkujú:** Jozef Gajdoš, Dana Paseková, Monika Maxová, Marie Maxová, Jančo Ogurčák, Anna Ogurčáková a ďalší. **Minutáž:** 72 min.

Poézia pred súdom

Allen Ginsberg (spolu s Jaccom Kerouacom) patrí asi k najznámejším predstaviteľom toho, čo sa zvykne nazývať Beat Generation, po našom: bitnícká generácia. To pomenovanie súvisí so slovami „byť na dne“, „byť vyčerpaný, ubitý“ – „to beat“ – čo bol dobový slangový výraz newyorskej povojnovej mládeže, a tiež súvisí s hudbou, najmä džezovou.

Obaja títo literáti – a aj napríklad Ferlinghetti či Cassidy – sú zároveň predobrazmi rovnomených (životopisných) postáv v hranom celovečernom debute režisárskej dvojice Rob Epstein a Jeffrey Friedman, dvojice, ktorá sa za dvadsať rokov spolupráce podpísala pod mnohé dokumentárne snímky. Aj pod tú, ktorá v roku 1990 získala Oscara – *Common Threads: Stories from the Quilt* (Jednu niťou: Príbehy z plátna), a je o spomínaní na obeť AIDS v spojení s happeningom zošívania tkanín do veľkej patchworkovej deky, pokrývajúcej obrovské námestie pri Capitole vo Washingtone. Aj pod tú s názvom *The Times of Harvey Milk* (Doba Harveyho Milka, 1984) o prvom občianskom aktivistovi za rovnoprávnosť homosexuálov, ktorý sa dostal do verejnej funkcie. Čosi tematické (a autorsky i spoločensky angažované) tieto dva filmy od Epsteina a Friedmana spája s tým najnovším – s *Vytie*.

Oboch filmárov lákala postava veľkého bitníckeho básnika, na pôde dokumentárneho rodu však ostať nemohli, lebo tá už bola pokrytá dvoma snímkami Jerryho Aronsona (*The Life and Times of Allen Ginsberg* z roku 1994 a *The Life and Times of Allen Ginsberg De Luxe* z roku 2008). Nemali záujem stvoríť

historickú retrospektívu, kde by starí rozprávali o tom, aké to bolo, keď boli mladí. A tak sa dostala k slovu dramatizácia (historicky verná v častiach, kde je to relevantné) a neskôr sa vykryštalizovali aj ostatné línie rozprávania. Rob Epstein o tom hovorí: „*Chceli sme spraviť niečo formálne náročné, nie tradičný životopisný film. Čosi, čo by ľuďom trochu otvorilo oči a rezonovalo by s Ginsbergovou básňou.*“

Vo filme sa funkčne prelína niekoľko línii (každá má svoj vlastný štýl), pokúšajúcich sa o čo najcelistvejší pohľad na dobovú atmosféru, vtedajší život mladých ľudí a význam slávnej Ginsbergovej básnickej zbierky *Kvilenie*, vlajkovej lode bitníckej poézie. Jej autor-ské čítanie, ako spomína Kerouac v liste svojmu budúcom vydavateľovi, spôsobilo v októbri 1955 na akcii Šesť básnikov v Six Gallery „hotovú senzáciu“. Práve filmové zinscenovanie tejto čítačky, evokujúce dobovosť zadymenou čiernobielosťou, tvorí jednu líniu filmu *Vytie*. Mladý Ginsberg (James Franco) prednáša pred publikom udivených, súhlasiacich, rozumejúcich rovesníkov svoju poému. Hoci zanikotinovaný priester ako diváci po chvíli opustíme, ešte sa do neho niekoľkokrát, v dramaturgicky presne zvolenom okamihu, vrátime.

Druhú líniu filmu tvorí „farebný“ rozhovor novinára (ktorého nevidíme, len počujeme) s básnikom Ginsbergom o jeho tvorbe a živote. Je nakrútený minimalisticky, pôsobí ako pravý „dokument“, autentickosť mu dodáva aj neustále sa krútiaci a každé slovo zaznamenávajúci starý kotúčový magnetofón. Interview sa odohráva počas

foto: ASFK

súdneho procesu so zástupcom vydavateľstva City Lights Books, ktoré vydalo báseň *Kvilenie* po prvý raz. Na lavici obžalovaných v roku 1957, mimochodom, nesedí nikto menší ako Lawrence Ferlinghetti, ďalší z bitníckych bardov, ktorého poézia pretrvala do dnešných čias. Táto súdna línia je najdramatickejšia, práve ona je kostrou príbehovej výstavby, tie ostatné, počas celého filmu sa striedajúce časti, väčšmi fungujú ako jej (oprávnené) doplnenie o ďalšie výpovedné rozmery. Vina, ktorej sa vydavateľstvo publikovaním Ginsbergovej poézie údajne dopustilo, sa dá zhrnúť pod jedno slovo: obscénnosť. V súdnej sieni si škrupulózni odporcovia vymieňajú miesta so svedkami naklonenými nebývalo novátorskej tvorbe. Posledná – animovaná – línia je vlastne vizuálnou „adaptáciou“ Ginsber-

gových veršov, niekde možno až priveľmi doslovnou, niekde vzletne emocionálnou, uchopujúcou ducha „tej“ poézie.

Friedman a Epstein umne vyskladali príťažlivú (a poučnú) filmovú mozaiku, ktorá vypovedá o Allenovi Ginsbergovi aj o dobe, keď sa stal slávnym básnikom. Súdny spor, namiereňý proti slobodnému tvoreniu, chcel zmiesť z povrchu zemského nielen *Kvilenie*, ale aj jeho autora a zastrašif jemu podobných. Stal sa pravý opak. Reklamu v podobe procesu, o ktorom informovalo mnoho novín, by nijakému autorovi z Beat Generation nijaké vydavateľstvo veru nezaplatilo. Odvtedy stúpala bitnícka hviezda smerom hore aj v duchu Ginsbergovej vety: „*Choď za svojim vnútorným mesiacom, neskrývaj šialenstvo.*“

Zuzana Mojišová

(autorka je filmová teoretička)

Vytie (Howl, USA, 2010)

Réžia: Rob Epstein, Jeffrey Friedman. **Kamera:** Edward Lachman. **Hudba:** Carter Burwell. **Scenár:** Rob Epstein, Jeffrey Friedman. **Kamera:** Edward Lachman. **Hudba:** Carter Burwell. **Strih:** Jake Pushinsky. **Hrajú:** James Franco, Jon Hamm, Mary-Louise Parker, Jeff Daniels, David Strathairn, Alessandro Nivola, Bob Balaban a ďalší. **Minutáž:** 90 min.

Pozn.: V texte používame názov Ginsbergovej básne podľa najnovšieho slovenského prekladu *Kvilenie* z antológie *Beatnici* od Mariána Andričíka.

Pocta komikom

Animátor a režisér Sylvain Chomet síce nemá zatiaľ na svojom filmografickom konte veľa titulov, ale už teraz s celkovým počtom tri animované snímky možno zreteľne definovať jeho nezameniteľný štýl. Vyprofiloval sa v krátkometrážnom filme *Stará dáma a holuby* (1998), potvrdil svoj štýl v debutovom dlhometrážnom *Triu z Belleville* (2003) a v súčasnosti podliehame jeho jedinečnému fikčnému svetu vo filme *Iluzionista*.

Posledne menovaný Chometov film vznikol ako adaptácia nerealizovaného scenára francúzskeho komika novej vlny Jacquesa Tatiho a je filmovou reflexiou na viacerých frontoch. V prvom rade Sylvain Chomet nakreslil a rozhybal pána Hulota – postavičku Tatiho filmov, ktorú vo svojich filmoch stvárňoval sám pán režisér. Tati v tradícii starých grotesiek (i keď v novovlnovom štáte) využíval fyzickú, alebo lepšie povedané, vizuálnu komiku. Od toho sa odvíja jeho nerovné držanie tela, voľne sa hompálajúce dlhé ruky a tiež nápadne dlhé nohy, vyčnievajúce spod krátkych nohavíc. Jednoducho Chomet „len“ prekreslil Tatiho. Ale Tati nie je iba smiešna postavička, je to celá koncepcia tvorby filmovej komédie, ktorá vznikala už koncom 40. rokov minulého storočia. V jeho filmoch nenájdeme gag na gagu vo vyčerpávajúcom rytme grotesiek. Humor je skôr ingredienciou, ktorou sa veľmi šetrí, je dávkovaný postupne. Drobné gagy sa striedajú so všednosťou, s pasážami, kde sa „nič nedeje“. Podobne asketicky dávkuje humor aj Sylvain Chomet, avšak tu sa stretávajú dva tvorivé princípy – reflexia Tatiho a samotný Chometov štýl.

Chomet je vo vizuálnej aj dramaturgickej stavbe svojich filmov tvorca konzistentnej melanchólie. To je zásadná a na prvý pohľad viditeľná charakteristika. Svojou kresbou estetizuje nižšie sociálne vrstvy, ľudí na pokraji chudoby a nie je náhoda, že títo ľudia sú zväčša umelci. Melanchólia vzniká práve v tomto styčnom bode – ušľachtilosť umenia ako služby ľuďom a nemožnosť takéhoto naplnenia, nakoľko ľudia už stratili o umelca záujem. Také bolo spevácke *Trio z Belleville* a taký je aj celý rad postáv v *Iluzionistovi*.

Vráťme sa ale k filmovej reflexii *Iluzionistu*. Príbeh filmu pripomína Chaplinove *Svetlá rámp*. Starnúci varietný umelec v „otcovskej“ role sa stará o mladé dievča. V *Iluzionistovi* je to dievča naivné, veri na zázraky a pán Hulot je šťastný, že ešte aspoň niekoho dokáže presvedčiť, že naozaj čaruje. Možno už Tati vo svojom scenári prehodnocoval veľkého Charlesa Chaplina, pretože ako komik mal k nemu blízko. A potom prišiel Sylvain Chomet. Vzal látku so starnúcimi varietnými umelcami a s pre neho typickou melanchóliou sa navrátil zase k Chaplinovi, ktorý tiež estetizoval najnižšie vrstvy spoločnosti.

V *Iluzionistovi* sa už v samotnom úvode objavuje stará vyčudovaná speváčka, ktorá sa pohybuje v sláve zašlých rokov veľmi elegantne a s noblesou, ale tie roky už dávno nie sú pravdou. Dnes na jej kostnatom tele visia zašednuté šaty a spod dlhých vlasov vyčnievajú ostre líce kostí. Podobne zubožená a vychudnutá je príznačná postava klauna s červeným nosom. Nedokáže sa vyrovnat

foto: Continental Film

s novou situáciou, a tak klaun bez práce podlieha alkoholu, pasívite a pokúša sa o samovraždu. Zhrnuté a podčiarknuté sa to všetko javí ako veľká tragika. Emócie sú však oveľa jednoduchšie, sú jednodušie a vyvážené. Nejde o silné emócie vyvolané tragédiou, ale o melanchóliu. Tú pomáha vytvárať práve médium animovaného filmu – fikčný svet vybudovaný z jedinečných a len v ňom existujúcich prvkov, ktoré sú všetky vytvorené (so zanedbateľným aspektom náhody) s jediným účelom – naplniť zámer implikovaného autora. Výtvarná štylizácia Chometovho filmu sa priamo odvoláva na reálne miesta. Pán Hulot si hľadá angažmán v rôznych kútoch Veľkej Británie – vidíme londýnske ulice, červené autobusy a červené telefónne búdky, módu konca 50. rokov, dobové autá, výklady obchodov i reklamné plagáty. Ale všetky autentické miesta sú stále len nakreslené, a to veľmi mierne zašednutými farbami, podporujúcimi už toľko skloňovanú melanchóliu.

Sylvain Chomet stavia do protikladu nové a staré, pričom existencia nového, hoci najskôr len v náznakoch, je dôvodom melanchólie za starým. Úvodná scéna odohrávajúca sa v Parí-

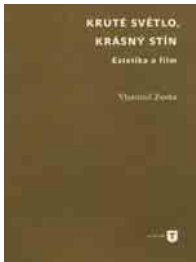
ži je čiernobiela, rovnako úvodné titulky sú koncipované v štýle filmov zo 40. rokov. Potom je už ďalší dej mimo Paríža (mesta, ktoré žilo varietnými umelcami a music hallami) koncipovaný farebne ako súčasnosť, ako to „nové“. Film cez hlasiko hlavného hrdinu zostáva v prezentovaných udalostiach aj v hudbe v „starej dobe“, pričom len občas sem prenikne rock and rollový koncert alebo kultúra nakupovania v obrovskom obchodnom dome... Úľutosť za zašlou dobou sa prejavuje vždy nanovo „prežúvaním toho starého“, aj keď už s trpkou príchuťou – neustále pokusy pána Hulota užiť sa mágiou.

V konečnom dôsledku sa Chomet svojím *Iluzionistom* vracia k Tatiho v podobenstve skrachovaného umelca, ktorý je nútený zavesiť svoju prácu na klinec. Jacques Tati skrachoval v roku 1976 po finančne nákladom filme *Playtime* a prvotný úspech už nezožal. Sylvain Chomet ešte inak spriťomňuje veľkého tvorcu Jacquesa Tatiho, ktorému tým vzdáva hold. Ale to už vám prezradí samotné kino.

Eva Perďochová
(autorka je študentka filmovej vedy FTF VŠMU)

Iluzionista (L'illusionniste, V. Británia / Francúzsko, 2010)

Réžia: Sylvain Chomet. **Scenár:** Jacques Tati (nerealizovaný scenár), Sylvain Chomet. **Hudba:** Sylvain Chomet. **Minutáž:** 90 min.

Vlastimil Zuska:
Kruté světlo, krásný stín. Estetika a film

(Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2011, 268 strán, 15,50 Eur)

Vedúci katedry estetiky na Filo-

zofickej fakulte Karlovej Univerzity v Prahe Prof. Vlastimil Zuska, CSc. je autorom viacerých pozoruhodných teoretických publikácií. Popri knihách *Temporalita metafor, Čas v možných světech obrazu, Mimésis – Fikce – Distance* a ďalších vyšli nedávno aj dve, ktorých spoluautorom je slovenský estetik Peter Michalovič (*Juraj Jakubisko a Znaky, obrazy a stíny slov*). Zuska nová kniha *Kruté světlo, krásný stín. Estetika a film* prináša súbor štúdií rozčlenených do troch častí. V prvej sú sústre-

dené tie, v ktorých sa zaoberá témami súčasnej estetiky, obsahuje napríklad state Fikcia, ničota a afirmácia reality alebo Fantastično, váhanie a viera. Druhá časť je zameraná na problematiku filmovej teórie. Skúma možnosti analógie filmového média a zrkadla, otázky žánrovej klasifikácie a diváckej participácie. Tretia časť prináša analýzy jednotlivých konkrétnych filmových diel (*Sedem samurajov, Mačací ľudia, Vertigo, Záhrada, Lola beží o život* a Markerov film *Rampa*) z hľadiska aplikácie estetiky pre filmovú teóriu a vychádza z obsahu oboch predchádzajúcich štúdií.

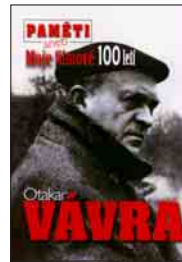
Stanislav Šulc:
A OSCARA dostává...

(Mladá fronta, Praha 2011, 174 strán, 12,20 Eur)

V roku 2007 v y š l a v pražskom vydavateľstve Libri podobne malá kniž-

ka *Oscar*, prinášajúca podrobný súpis víťazov v jednotlivých kategóriách všetkých dovedajúcich ročníkov udeľovania cien Americkej akadémie filmového umenia a vied. Šulcova aktuálna publikácia *A OSCARA dostává...* komentuje v rozsahu malých dvojstrán chronologicky zaznamenané podstatné udalosti od prvého ročníka udeľovania Oscarov v roku 1929 až po vlnajší osemdesiaty druhý ročník. Graficky vkusne vybavená kniha má

v záhlaví každej kapitoly plagát klúčového filmu daného ročníka a na konci prehľad víťazov v najvýznamnejších kategóriách (najlepší film, réžia, herec, herečka, pôvodný a adaptovaný scenár). Je to stroho načrtnuté, ale zaujímavé čítanie. Aj preto, že z odstupu pribúdajúcich rokov sa koncentrácia povestných diel do spoločného časového bodu, v ktorom zarezoval ich ohlas, niekedy dosť prekvapujúco vyvíja, a ich terajší status sa konfrontuje s vtedajšími výslednými porotcovskými verdiktmi. Keďže kniha sa dostala na pulty kníhkupectiev v predvečer udeľovania tohtoročných Oscarov, z závere nezabúda na filmy s najväčším počtom nominácií.

Otakar Vávra:
Paměti aneb Moje filmové 100 let

(BVD, Praha 2011, 324 strán + 32 strán čiernobielej fotografickej prílohy, 15,90 Eur)

Vávrovi sa popri priznaní zasluh –

filmárskych aj pedagogických – často vyčíta, že v snahe nestratiť možnosť filmovej dokázal byť za cenu rôznych kompromisov konformný s každým mocenským a ideologickým systémom, napriek rôznorodosti režimov. Táto jeho memoárová kniha pôvodne vyšla s kontroverzným ohlasom v roku 1996 pod názvom *Podivný život režiséra (Obrazy vzpomínek)*. Nové vydanie je doplnené, ale len minimálne. Vávrovi sa pamäti podarilo napísať s pôsobivou

lahkosťou, množstvo zaujímavých faktov a atraktívnych zážitkov predkladá pútavo, čitateľsky vďačne. Knihu tvoril ako osemdesiatnik, takže zapamätané podrobnosti a sviežosť ich prerozprávania sú pozoruhodné. Ako filmový režisér bol aktívny viac ako sedem desaťročí, vyjadruje sa teda k nebyvalo širokej, dobovým premenám podliehajúcej spoločenskej a kultúrnej scéne. Spomína na množstvo osobností, čitateľ by ocenil register, ale toho, žiaľ, niet. Úvod publikácie napísal niekdajší Vávrov študent Jiří Menzel, doslov filmový kritik Jiří Levý.

Jiří Menzel, Jitka Němcová, Pavel Taussig, Jan Jaroš et al.:
Otkar Vávra – 100 let

(Millennium Publishing a Novela bohémica, Praha 2011, 254 strán, 18,20 Eur)

Ťažiskom knihy, vychádzajúcej k režisérovmu

úctyhodnému jubileu, je súbor dobovej publicistiky. Uvádza ju ho osobné vyznania Jiřího Menzela a Jitky Němcovej. Prvý zo zaradených časopiseckých článkov je zo slovenskej Kinemy z roku 1935, ďalšie štyri sú z predvojnových a protektorátnych čísel Kinorevue. Nanovo sú tu publikované aj Vávrova štúdiá z roku 1957 o filmovom herectve, rozhovor z roku 1965 o tom, ako bol znárodnený československý film, ďalej rozhovory Antonína J. Liehma z rokov 1967 a 1969 a tiež niekoľko tých, kto-

ré s Vávrom už v porevolučných rokoch uskutočnili Eva Hepnerová, Rostislav Sarvaš, Helena Herbrychová a Alena Plavcová pre časopisy rôznorodého charakteru (Tvar, Týdeník Televize, Pátek Lidových novin a Film a doba). Podstatný priestor patrí dvom štúdiám o Vávrových dielach – popri príspevku Pavla Taussiga z roku 1982 je tu aj aktuálne napísaná štúdiá od Jana Jaroša. Kniha je ilustrovaná viac ako stovkou kolorovaných fotografií, filmografia zahŕňa aj dokumenty o Vávrovi či s jeho účasťou a bibliografia obsahuje prehľad Vávrových kníh aj článkov a zoznam literatúry o ňom.

Peter Ullman

(autor je kníhkupec – Artforum)

Z lásky

(Levné knihy)

V Edícii náročného diváka vydala spoločnosť Levné knihy

dva filmy českej dokumentaristky Heleny Třeštíkovéj. *Hledání cesty* (1988) je celovečerný zostrih unikátneho šesťdielného televízneho cyklu *Manželské etudy* (1987), v ktorom časozberným spôsobom sledovala osudy šiestich mladých dvojíc od sobáša až po siedme výročie svadby. Osud jednej z nich, Marcely a Jiřího, bol však natoľko dramatický a plný zvrátov, že rok pred *Hledáním cesty* vznikol o nich samostatný celovečerný dokument *Z lásky*, ktorý teraz vychádza na DVD. Ten

jednoducho, citlivo, občas humorne i poeticky zachytáva to, čo napísal sám život. Vo filme tradične nie je autorský komentár. Režisérka zostáva, tak ako vždy, v pozadí a priestor dostávajú protagonisti, ktorých sleduje dynamická kamera Jana Malířa. A práve autenticita a nepredvídateľnosť ústrednej dvojice i situácií, do ktorých vstupuje, priťahovali divákov spolu s majstrovským spracovaním nakrúteného materiálu v čase vzniku k televíznym obrazovkám a následne i do kín. K príbehu sa Třeštíková vrátila v roku 2007 v dokumente *Marcela*. Film *Z lásky* má na DVD zvuk DolbyDigital 2.0, obraz vo formáte 4:3 a voľiteľné české titulky pre nepočujúcich.

Mary Poppins

(Magic Box Slovakia)

J e d e n z najslávnejších filmových mu-

zikálov, ocenený piatimi Oscarom, vyšiel pri príležitosti 45. výročia svojho vzniku na DVD v špeciálnej dvojdiskovej edícii. Príbeh vychovávateľky dvoch deťí, odohrávajúci sa v Londýne v roku 1910, je plný fantázie, bláznivých nápadov, výbornej animácie, prekvapujúcich vizuálnych efektov a hudobných a tanečných čísel. Debutujúca Julie Andrews získala za stvárnenie Mary Oscara a film dodnes nestratil svoje čaro a právom patrí ku klasike štúdia Wal-

ta Disneyho. Snímka je na DVD s audiokomentármi a s ruským a anglickým zvukom DolbyDigital 5.1 a maďarským zvukom DolbyDigital 2.0 i s titulkami v deviatich jazykoch, vrátane slovenčiny, ktoré tvoria podporu i na bonusovom disku! Ten prináša dokumenty o broadwayskom muzikáli *Mary Poppins*, vynechanú pieseň, stretnutie protagonistov s hudobným skladateľom Richardom Shermanom, ktoré divákovi umožní nahliadnúť do zákulisia a vznik filmu a niektorých piesní, či nový 10-minútový film s Julie Andrews ako *Mary Poppins Mačka, ktorá sa pozrela na kráľa* (2004).

História hriechu

(Magic Box Slovakia)

Melodramatická prôza Štefana Žeromského *História hriechu* sa stala na začiatku minulého storočia literárnym škandálom. Na filmové plátno sa po prvý raz dostala už v roku 1911. Rovnomenný film Waleriana Borowczyka z roku 1975, ktorý vychádza v edícii Bio Illusion, je najvernejšou a v poradí už treťou jej adaptáciou. Borowczyk, ktorý je označovaný za jedného z najkontroverznejších poľských tvorcov, začínal ako animátor a získal ceny na festivaloch v Benátkach, Mannheime, Locarne či Oberhausene. Od ro-

ku 1959 žil vo Francúzsku, kde nakrúcal najmä eroticky ladené snímky. Erotika nechýba ani v tomto filme, ale nie je v ňom dominantná. Režisér je viac ilustrátorom než rozprávačom deja. Sleduje príbeh Ewy (Grážyna Długolecka), spočiatku mladej a nevinnéj ženy, ktorá je v závere schopná i toho najhoršieho zločinu, no súčasne ženy strádajúcej nenaplnenou láskou, a z predlohy zdôrazňuje najmä prvky pokleslého žánru. Film zaujme kamerou (Wajdov spolupracovník Zygmunt Samosiuk) a výpravou, ktorá zachováva realie prelomu 19. a 20. storočia. Film je na DVD s obrazom vo formáte 16:9, s českým a poľským zvukom DolbyDigital 2.0 a českými titulkami pre nepočujúcich.

Kráska dňa

(FilmX)

S n í m k a *Kráska dňa* (1967) režiséra Lui-

sa Buñuela je v poradí už dvadástym majstrovým titulom vydaným u nás na DVD a šiestym v edícii časopisu Reflex s názvom FilmX. Film, ktorý sa do našich kín oficiálne nikdy nedostal, získal Zlatého leva na MFF v Benátkach v roku 1967 a Catherine Deneuve bola za stvárnenie krásnej, ale znudenej Séverine nominovaná na cenu BAFTA. Mladá žena z vyššej spoločnosti, neuspokojená v manželstve, začne v popoludňajších hodinách navštevovať luxusný nevestinec, kde je

bez nároku na honorár k dispozícii zákazníkom a naplňa svoje skryté túžby, čo jej prináša uspokojenie a oslobodenie. Režisér stieraním hraníc medzi realitou, snom a fantáziou ponúka mnohvrstevný pohľad do ľudskej duše. Buñuel sa v *Kráske dňa* – svojom prvom filme po návrate do Francúzska – opäť vrátil k farbe, v ktorej dominujú biela a ružová ako farby cudnosti, doplnené čiernou ako symbolom neresti. Film je na DVD s obrazom vo formáte 16:9, francúzskym a českým zvukom DolbyDigital 2.0 a českými titulkami. Bonusy na disku, žiaľ, nie sú.

Miro Ulman

PAVEL BRANKO

Práve sme sa s Pavlom Brankom (1921) pustili do ďalšej redakčnej spolupráce. Namiesto všeobecnej oslavnej rekapitulácie pri príležitosti jeho okružného výročia, ktoré slávi teraz, v apríli, ostanem len pri nej a dotknem sa jeho písania. Robiť s ním na texte je pre mňa vždy lekcia dnes a u nás už neskutočného starosvetského prístupu autora k vlastnému písaniu – k hĺbke poznania, ktoré by textu malo predchádzať. Vždy ma fascinovala poctivosť Brankovej prípravy, sebakritickosť, ale aj jeho presvedčivá argumentácia a jasný názor.

Pri hľadaní v archívnych materiáloch nielen k dejinám slovenskej kinematografie sú texty Pavla Branka neopomenuteľné. V kontexte ostatného domáceho kritického písania vo mne vždy budili viac dôvery. Aj preto, že ich určujúcou hybnou silou bola snaha o komplexnosť, zaujaté mnohostranné nahliadnutie. Pochopiteľne, nie každému jeho víťavé písmo vyhovovalo, ako to vyjavil vo svojich *Konfrontáciách* Andrej Lettrich. Napriek tomu sa Branko dokázal a dokáže v porovnaní s mnohými inými vyhýbať úskaliam služobnosti (napríklad v podobe reklamnej, komentátorskej prvoplánovosti), alebo aj dnes tak pohodlnej sebarecyklácie.

Pavel Branko je pre mňa majstrom formovania kritickej pozície, jasnozrivého úsudku a duchaplného pomenovania – pred desiatimi rokmi, už v čase (ako sám povedal) svojho len 'paberkovania vo fachu', prišiel s označením a výstižným opisom celej nasledujúcej generácie dokumentaristov, ktoré sa dnes bežne citujú. Zároveň je pre mňa majstrom aj v neuveriteľnej súdržnosti a aktualizácii myslenia, slovníka, vyjadrovania (o 'hardvérovom' vybavení ani nehovorím). Skúste si porovnať jeho článok o *Vlčích*

dierach v *Pravde* z roku 1948 a napríklad januárovú recenziu na film *Vojnové hry a muž, ktorý ich zastavil* do tohto periodika. Už viac ako šesťdesiat rokov (!) spoľahlivo naviguje naše cesty do minulosti i surfovanie po súčasnosti slovenského filmu. Unikátna *nepretržitá kontinuita* premýšľania o filme sa radí k tomu najcennejšiemu, na čo sa v našej filmovej kultúre môžeme odvolávať. V československom filmovo-kritickom kontexte som dlhšiu aktívnu prax písania jednotlivca o filme nezaregistroval.

Branko sa sám označil za autotodakta. Kľúčová sa však ukazuje presvedčivosť. Ako v úvode k rozhovoru s ním v časopise *Mosty* z roku 2000 trefne napísala publicistka Eva Andrejčáková: „*Pokojne vás aj s vašim vlastným názorom strčí do vrecika, a pritom nepovie nič proti.*“ Možno aj preto sa v *Ankete 2000* o najlepšieho slovenského filmového kritika umiestnil hneď za Petrom Mihálikom.

Takmer všetky Brankove knihy o filme vyšli v Slovenskom filmovom ústave (SFÚ). Tento rok SFÚ spoluvydáva aj jeho pamäti *Proti prúdu*, na ktorých práve pracujeme. O hrdinovi našej filmovej pamäti, sa tam dozvieť omnoho viac.

Martin Kaňuch

(autor je šéfredaktor časopisu *Kino-Ikon*)

MEDIA Desk Slovensko informuje...

Dňa 14. marca 2011 sa uskutočnil seminár na tému MEDIA – Vývoj, ktorý viedla Eva Ntafitsopoulou, členka tímu zaoberajúceho sa podporou Vývoja z Výkonnej agentúry EACEA Brusel, ktorá administruje program MEDIA. Cieľom seminára bolo priniesť detailné informácie o rôznych aspektoch žiadostí na podporu vývoja projektov. Okrem základných podmienok, týkajúcich sa prípustnosti žiadateľov a projektov, sa seminár detailne zaoberal aj otázkami, ktoré sú častou slabinou slovenských projektov: stratégia vývoja, finančná stratégia, európsky koprodukčný potenciál a ďalšími. V apríli sú aktuálne tieto výzvy na predkladanie projektov: Výzva EACEA 25/2010: Vývoj projektov – Jednotlivé projekty a Vývoj projektov – Balíky projektov 1. a 2. stupeň, jej uzávierka je **11. apríla 2011**. Ďalšou je Výzva EACEA 26/2010: Vývoj projektov – Interaktívne projekty s rovnakou uzávierkou. Poslednou aktuálnou je Výzva EACEA 31/2010: Podpora audiovizuálnych festivalov s uzávierkou **30. apríla 2011** (pre festivaly, ktoré sa uskutočnia medzi 1. novembrom 2011 a 30. aprílom 2012).

Viac informácií nájdete na www.mediadeskslovakia.eu. (vs)

Termín uzávierky na Eurimages

Najbližšia uzávierka na podávanie žiadostí o grant pre oblasť koprodukcie z kinematografického fondu Rady Európy Eurimages je **13. apríla 2011**. Príslušné zasadnutie Správnej rady fondu sa uskutoční v dňoch 7. – 10. júna 2011. Fond podporuje celoevropské filmy určené pre kiná, na ktorých výrobe sa podieľajú minimálne dva členské štáty Eurimages. Žiadosti je potrebné predkladať na oficiálnych formulároch spolu s požadovanou dokumentáciou, nájdete ich na adrese www.coe.int/t/dg4/eurimages/default_en.asp.

Všetky požadované materiály musia byť na adresu fondu doručené najneskôr v deň uzávierky.

Viac informácií aj na www.aic.sk. (uwe)

Cenu ministra kultúry dostal aj Pavel Branko

Minister kultúry SR Daniel Krajcer dňa 3. marca 2011 odovzdal Cenu ministra kultúry za rok 2010, ktoré sa udeľujú za významný konkrétny čin v predchádzajúcom roku, za celoživotné dielo alebo za dlhoročný prínos v rôznych oblastiach kultúry. Ceny udeľuje minister kultúry na základe odporúčania komisie alebo z vlastného podnetu. V oblasti kinematografie a audiovizie Cenu ministra tento rok získali filmový publicista Pavel Branko za celoživotné, mimoriadne významné pôsobenie a publikačnú činnosť v oblasti teórie a kritiky dokumentárneho filmu. Ďalej dlhoročný pracovník archívu Slovenskej televízie Milan Antonič za ochranu hodnôt audiovizuálneho dedičstva a Leopold Haverl za celoživotný tvorivý umelecký prínos v oblasti hereckej tvorby. Cenu ministra kultúry získalo celkovo osem slovenských osobností z rôznych oblastí pôsobenia v kultúre.

(uwe)

RICHARD KRIVDA

Popri zamestnaní v Slovenskej televízii (STV) absolvoval Katedru kamery na pražskej FAMU. Pracuje však na voľnej nohe, pretože po spolupráci na relácii *Viděno na vlastní oči* o únose Michala Kováča ml. v roku 1997 ho z STV prepustili. Venuje sa predovšetkým dokumentárnym a cestopisným filmom a medzi desiatkami ocenení, ktoré získal doma aj v zahraničí, bola v roku 1997 aj cena za umelecký prínos Masarykovej akadémie umení v Prahe či Slnko v sieti (2008) za film *Martin Slivka – Muž, ktorý sadil stromy*. Kameraman Richard Krivda (1951) v apríli oslávi okrúhle narodeniny.

foto: Peter F. Pocházdka

Začínali ste v televízii ako osvetľovač a neskôr asistent kamery. Čo bolo prvým impulzom pre voľbu vašej profesie?

– Fotografoval som už na strednej škole, ale nikdy by mi nenapadlo, že by som sa niečím podobným mohol živiť. Po doštudovaní elektrotechnickej školy som o vysokej škole nerozmýšľal. Vedel som len, že nechcem zapadnúť v nejakej továrni s každodenným stereotypom. Vtedy som stretol bývalého spolužiaka, ktorý robil asistenta kamery, a zistil som, že to je profesia, ktorú by som chcel robiť. Bolo za tým nielen obrazové umenie, ale aj práca v zaujímavom prostredí a cestovanie. Neľutujem, že som prvé dva roky pracoval ako osvetľovač, pretože svetlo je pre kameramana jednou z najdôležitejších vecí, ktorú musí cítiť.

Pre váš negatívny postoj voči komunistickému režimu a kvôli emigrácii vašej sestry boli vaše prihlášky na FAMU odmietané. Nakoniec sa vám v roku 1984 podarilo FAMU úspešne absolvovať. Mali ste okolo seba ľudí, ktorí vás od začiatku podporovali?

– Mal som veľké šťastie na kameramanov, ktorým som asistoval, ale aj na režisérov. Oni videli moju úpornú snahu už nielen

nosil ten statív, ostríh a nabíjaf kazety, ale aj postavil sa za kameru. Dávali mi možnosť nakrútiť si spočiatku jednoduchšie veci, neskôr sa na mňa spoliehali v tých komplikovanejších. Postupne som si zvykal stáť za kamerou a preberaf zodpovednosť za záber. Keď človek začína, je veľmi dôležité mať okolo seba ľudí, ktorí mu osvetlia zmysel práce. Boli to najmä Elo Havetta, Evald Schorm, Janko Fajnor, Juraj Galvánek, Dušan Hanák, Ivan Balada, Dušan Trančík. Naučili ma postavif sa k filmárskej profesii vážne.

Ako si spomínate na svoju prácu v STV?

– Tie spomienky sú na deväťdesiat päť percent skvelé. Televízia bolo moje prvé zamestnanie. Nakrútil som tam svoje prvé dokumentárne aj televízne hrané filmy. Mal som možnosť robiť veci, ktoré som chcel, najmä vďaka tomu, že redaktorom bol Janko Fajnor, s ktorým som nakoniec spolupracoval tridsať rokov. On bol ten, ktorý si vyberaf veci a nešiel do každej hlúposti. Snažili sme sa vyhnúť účasti na komunistickej propagande. Samozrejme, boli aj chvíle, keď sme si hovorili, že sa to už nedá ďalej vydržaf. Cenzúra nám zasahovala do filmov a mnohé z nich neodvysielali, pretože

sme ich odmietli prerobiť podľa ich predstáv. Bola to však zároveň dobrá škola, lebo sme museli rozmýšľaf nad tým, ako svoju myšlienku do filmu zašifrovať.

Vo vašej filmografii sa objavuje aj niekoľko hraných filmov (v réžii Dušana Trančíka, Ivana Balada, Romana Poláka...), vašou špecializáciou sú však dokumentárne filmy a cestopisy. V čom vidíte rozdiel medzi prácou na hranom a dokumentárnym filme?

– Som rád, že v mojom prípade je to taká kombinácia. Skúsenosti z hraného filmu, nielen kameramanské, môžu totiž priniesť niečo nové do dokumentárneho filmu a naopak. Pokiaľ sa venujete iba jednému, je tu riziko, že opakovaním overených postupov začnete vykrádať sám seba. Mal som možnosť robiť aj audiovizuálne projekty ako *Laterna magica* alebo *História Kazachstanu*, ktoré sa nedajú zaradiť ani do dokumentu, ani do hraného filmu. To bola obrovská skúsenosť.

Spomínali ste režisérov, s ktorými ste začínali. S kým rád spolupracujete v súčasnosti?

– Veľmi dobre sa mi robí s Martinom Šulíkom, Petrom Hledíkom, Jurajom Nvotom, Jarom Řihákom. Z českých kolegov by som rád spomenul Martina Hanzlíčka, Břeva Rychlíka a Lubora Dohnala. Tá spolupráca je vtedy dobrá, keď to ide ľahko, pretože s niektorými režisérmi je komunikácia zložitejšia.

Pracovali ste na dokumentoch o rôznych osobnostiach (Rudo Sikora, Martin Slivka, Marián Varga, Leopold Lahola, Nicholas Winton...). Ktorá z nich na vás obzvlášť umelecky či ľudsky zapôsobilá?

– Mal som možnosť robiť filmy o skutočne výnimočných ľuďoch, tých osobností boli už naozaj stovky. Ja si vážim každého človeka, ktorý sa snaží, či už cez výtvarné umenie, hudbu, film či literatúru vyjadriť svoj pohľad na svet, pretože som presvedčený, že kultúra národa nie je len nadstavbou, je niečím oveľa dôležitejším.

Na čom pracujete momentálne?

– Na nakrúcaní slovenskej verzie cyklu GEN, okrem toho mám už tretí rok roztočený dokument o Kornelovi Földvárim, v Prahe máme rozrobený polohraný dokument o Lidiciach. Nedávno som bol v Rusku na festivale, kde sme nakrútili aj jeden diel českého cestopisu *Na cestě*. Zároveň sa bude dokončovať film o osobnosti svetovej fotografie Jury Dojčovi, na ktorom sme pracovali zbernou metódou tiež asi tri roky.

Vďaka nakrúcaniu cestopisných filmov ste precestovali kus sveta. Čo vás na cestovaní fascinuje?

– Nie som typ človeka, ktorý cestuje, aby vyhladával nejaké dobrodružstvo. Dobrodružstvo prichádza už pri samotnom cestovaní, pretože vždy je všetko inak, ako si to človek naplánuje. Myslím si, že ľudia by mali veľa cestovať a s tými skúsenosťami sa vrátiť domov. Hovorí sa, že tí, čo milujú svoj domov, veľa cestujú, pretože sa majú kam vrátiť. Na prvý pohľad to vyzerá nelogicky, ale niečo pravdy na tom bude...

Zuzana Točíková
(autorka je študentka filmovej vedy na FTF VŠMU)

režisér Juraj Krasnohorský

Stále pracujem na svojom debutovom celovečeráku, komédii *Tigre*. So strihačom Marekom Kráľovským sa neponáhlame, ale aj tak sa už pomaly blížíme ku koncu. Zároveň tento týždeň začínajú na filme pracovať hudobní skladatelia Michal Novinskí a Jan P. Muchow, obaja finalistami nominácie na Českého leva a Michal dokonca ako jediný Slováčik aj laureát. Ešte som nemal možnosť pracovať na originálnom soundtracku, takže sa na novú skúsenosť teším. No a nakoniec sa mi teraz, tak

foto: Othor Bechtráby

trošku na rýchlo, naskytla možnosť robiť nový televízny magazín o filme. Dúfam, aj keby nie hneď, si v ňom nájdu svoje aj filmári a filmušky.

kostýmová výtvarníčka Katarína Štrbová-Bieliková

foto: Peter Procházka

Momentálne mám rozpracované dva filmové projekty. Komédiu s režisérom Jiřím Vejděl-

kom, s ktorým sme minulý rok robili film *Ženy v pokušení*. Tak ako jeden bol o ženách, tak tento druhý *Muži v naději* je zasa naopak o mužoch. Ďalej pripravujeme film s mladým debutujúcim režisérom Miroslavom Ondrušom s názvom *Vendeta*, ktorý sme začali pred niekoľkými dňami nakrúcať. Je to triler zo súčasnosti o mladých ľuďoch a ich vzťahoch s rodičmi a podľa mňa je to veľmi zaujímavý scenár.

režisér Paľo Korec

Pred mesiacom som dokončil dokument *Stalinove sviečky nad Prešovom*. Ide o netradičný, úsmevný film o bombardovaní Prešova sovietskymi vojskami v roku 1944, v ktorom si pamätníci spomínajú na posledné dni 2. svetovej vojny. Je to veľmi subjektívny pohľad. Teraz sa už venujem príprave filmovej veselohry pod pracovným názvom *Kríza stredného veku*, ktorej scenár napísal Rasťo Boroš. Pritom dokončujem scenár na hraný film *Kontrapunkt*. Úsmevný príbeh zo súčasnosti o privati-

foto: archív P. K.

začných podvodoch a našich ideáloch. Okrem toho máme rozpracovaný aj scenár o slovenskom Donovi Quichotovi. Dúfam, že aspoň jeden z týchto projektov sa dočká aj premiéry.

(Mimobratisklavské kiná a filmové kluby sú vyznačené trojuholníkom!) ▽
(Vo Film.sk uvádzame program ten tých kín, ktoré ho dodali do užívateľky Film.sk)

FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Charlie centrum

Spitálska 4, Bratislava, tel.: 02/5296 8994, www.ic.sk

nepremieta sa

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

28.4. – **Single Man**, r. T. Ford, USA, 2009, 101 min.

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 5.4. – **Na ceste**, r. J. Žbanič, Bos.-Herc./Rak./SRN/Chor., 2010, 100 min.
12.4. – **Nesvadbovo**, r. E. Hníkova, ČR/SR, 2010, 72 min.
19.4. – **Správny chlap**, r. H. P. Moland, Nór., 2010, 107 min.
26.4. – **Kráľovstvo zverstiev**, r. D. Michôd, Aust., 2010, 113 min.

Filmový klub Nostalgia

Budova SvF, Starohorská 2, Bratislava, tel.: 02/5296 1713, www.nostalgia.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.4. – **Daft Punk's Electroma**, r. T. Bangalter, G. M. De Homem-Christo, Franc./USA, 2006, 74 min.
4.4. – **Jar, leto, jeseň, zima... a jar**, r. Kim Ki-duk, J. Kórea/SRN, 2003, 103 min.
6.4. – **Exil**, r. T. Gatlif, Fran., 2004, 104 min.
7.4. – **Rekviem za sen**, r. D. Aronofsky, USA, 2000, 102 min.
8.4. – **Poznáš muža svojich snov**, r. W. Allen, USA/Špan., 2010, 98 min.
11.4. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min.
13.4. – **127 hodín**, r. D. Boyle, USA/VB, 2010, 90 min.
14.4. – **Wrestler**, r. D. Aronofsky, USA/Franc., 2008, 111 min.
15.4. – **Gainsbourg**, r. J. Sfar, Franc., 2010, 134 min.
18.4. – **Prežiť svoj život**, r. J. Švankmajer, ČR/SR, 2010, 105 min. + **Kamene**, r. K. Kerekesová, SR, 2010, 26 min.
20.4. – **Čierna labuť**, r. D. Aronofsky, USA, 2010, 101 min.
27.4. – **Nech vojde ten pravý**, r. T. Alfredson, Švéd., 2008, 106 min.
28.4. – **Skutočná guráž**, r. E. a J. Coen, USA, 2010, 109 min.
29.4. – **Decká sú v pohode**, r. L. Cholodenko, USA, 2010, 106 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 18.04 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.4. – **Romance pro křídlovku**, r. O. Vávra, ČSSR, 1966, 86 min.
13.4. – **Kladivo na čarodějnice**, r. O. Vávra, ČSSR, 1969, 103 min.
20.4. – **Adamove jablka**, r. A. T. Jensen, Dán./SRN, 2005, 94 min.
27.4. – **Ty, který žiješ**, r. R. Andersson, Švéd./Dán./Franc./SRN, 2006, 93 min.

Filmový klub Alternatíva

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.dostrojarsk
predstavenia o 17.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 13.4. – **Submarino**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2010, 105 min. (18.45 h.)

- 20.4. – **Na ceste**, r. J. Žbanič, Bos.-Herc./Rak./SRN/Chor., 2010, 100 min.
27.4. – **Správny chlap**, r. H. P. Moland, Nór., 2010, 107 min.

Filmový klub Fontána

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/772 5375
predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.4. – **Sama v Afrike**, r. C. Denis, Franc., 2009, 106 min.
11.4. – **Bibliothèque Pascal**, r. S. Hajdu, Maď./SRN, 2010, 111 min.
18.4. – **Správny chlap**, r. H. P. Moland, Nór., 2010, 107 min.
25.4. – **Poznáš muža svojich snov**, r. W. Allen, USA/Špan., 2010, 98 min.

Filmový klub Naoko

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/551 1042, www.naoko.sk

- 5.4. – **Hank a Mike**, r. M. Klinck, Kan./USA, 2007, 86 min. (18.00 h.)
5.4. – **Submarino**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2010, 105 min. (20.00 h.)
12.4. – **Sama v Afrike**, r. C. Denis, Franc., 2009, 106 min. (20.00 h.)
19.4. – **Strach(y) z tmy**, r. Blutch, Ch. Burns, M. Caillou, P. di Scullo, L. Mattotti, R. McGuire, Franc., 2007, 82 min. (18.00 h.)
19.4. – **Na chvíľu slobodní**, r. A. T. Riahi, Rak./Franc./Tur., 2008, 110 min. (20.00 h.)
26.4. – **Trio z Belleville**, r. S. Chomet, Belg./Franc./Kan., 81 min. (18.00 h.)
26.4. – **Paranoid Park**, r. G. Van Sant, Franc./USA, 2007, 85 min. (20.00 h.)

Filmový klub Nitra

Pri Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, tel.: 0905/580 297
predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.-5.4. – **18. Febiofest 2011**
11.4. – **Mamut**, r. L. Moodysson, Švéd./Dán./SRN, 2009, 125 min.
18.4. – **Biutiful**, r. A. G. Iñárritu, Špan./Mex., 2010, 147 min.
27.4. – **Poznáš muža svojich snov**, r. W. Allen, USA/Špan., 2010, 98 min.

Filmový klub Otáznik

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalv@mail.t-com.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 7.4. – **Videokracia**, r. E. Gandini, Švéd./Dán./Fin./VB, 2009, 85 min.
14.4. – **Sama v Afrike**, r. C. Denis, Franc., 2009, 106 min.
21.4. – **Submarino**, r. T. Vinterberg, Dán./Švéd., 2010, 105 min.
28.4. – **Na ceste**, r. J. Žbanič, Bos.-Herc./Rak./SRN/Chor., 2010, 100 min.

ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava, tel.: 02/6383 6764, www.kzp.sk
predstavenia o 20.04 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.4. – **Mamut**, r. L. Moodysson, Švéd./Dán./SRN, 2009, 125 min.
4.4. – **Nech vojvoda ten pravý**, r. T. Alfredson, Švéd., 2008, 106 min.
6.4. – **Na ceste**, r. J. Žbanič, Bos.-Herc./Rak./SRN/Chor., 2010, 100 min.
10.4. – **Varieté**, r. S. Antin, USA, 2010, 119 min.
11.4. – **Odnikiaľ niekam**, r. S. Coppola, USA, 2009, 98 min.
13.4. – **Skutočná guráž**, r. E. a J. Coen, USA, 2010, 109 min.
18.4. – **Pouta**, r. R. Špaček, ČR, 2010, 146 min.
20.4. – **127 hodín**, r. D. Boyle, USA/VB, 2010, 90 min.
24.4. – **Pán Nikto**, r. J. van Dormael, Kan./Belg./Franc./SRN, 2009, 133 min.

- 25.4. – **Kráľovstvo zverstiev**, r. D. Michôd, Aust., 2010, 113 min.
27.4. – **Decká sú v pohode**, r. L. Cholodenko, USA, 2010, 106 min.

A4 - nultý priestor

Nám. SNP 12, Bratislava, www.ad.sk
predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.4. – **KINEČKO to myslí vážne** (18.00 h.)
6.4. – **Kuracia láska**, r. Z. Piussi, SR, 2011, 45 min.
11.4. – **Fero Fenič a jeho dve Febia** (17.00 h.)
11.4. – **KINEČKO fascinované experimentmi**
15.4. – **Stratené filmy? Vol. 2**

KINÁ

Kino Igric

Saratošká 2/A, Bratislava, tel.: 02/6436 5669, www.dkdubravka.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.4. – **Největší z Čechů**, r. R. Sedláček, ČR, 2010, 100 min.
5.4. – **Tron: Dedičstvo**, r. J. Kosinski, USA, 2010, 126 min.
7.4. – **Habermannův mlýn**, r. J. Herz, ČR/SRN/Rak., 2010, 104 min.
10.4. – **Sammyho dobrodružství 3D**, r. B. Stassen, Belg., 2010, 88 min. (17.00 h.)
10.4. – **127 hodín**, r. D. Boyle, USA/VB, 2010, 90 min.
17.4. – **Ako vieš?**, r. J. L. Brooks, USA, 2010, 112 min.
19.4. – **Varieté**, r. S. Antin, USA, 2010, 119 min.
26.4. – **Čierna labuť**, r. D. Aronofsky, USA, 2010, 101 min.

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/6382 3930, www.kzp.sk
predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.4. – **Američan**, r. A. Corbijn, USA, 2010, 105 min.
10.4. – **Devínsky masaker**, r. G. Dezorz, J. Páleník, SR, 2011, 69 min.
17.4. – **Most osudu**, r. M. McGuckian, VB/Špan./Fran., 2004, 115 min.

Kino Mladosť

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/5443 5049

- 1.-3.4. – **Kráľova reč**, r. T. Hooper, VB/Aust., 2010, 118 min. (1.-2.4. o 18.00 h. a 20.15 h., 3.4. o 15.45 h. a 18.00 h.)
1.-6.4. – **Nesvadhovo**, r. E. Hníková, ČR/SR, 2010, 72 min. (1.-2.4. o 16.30 h., 3.4. o 20.15 h., 4.-6.4. o 18.30 h.)
5.4. – **Habermannův mlýn**, r. J. Herz, ČR/SRN/Rak., 2010, 104 min. (20.00 h.)
5.-6.4. – **Varieté**, r. S. Antin, USA, 2010, 119 min. (16.15 h.)
6.-12.4. – **Bella**, r. A. G. Monteverde, USA/Mex., 2006, 91 min. (6.4. o 20.00 h., 7.-11.4. o 18.15 h., 12.4. o 16.15 h.)
7.-13.4. – **Správny chlap**, r. H. P. Moland, Nór., 2010, 107 min. (7.-12.4. o 20.00 h., 13.4. o 16.45 h.)
9.-10.4. – **Rango**, r. G. Verbinski, USA, 2011, 107 min. (16.15 h.)

Minifestival európskeho filmu 7x7

- 13.4. – **Púštny kvet**, r. S. Hormann, VB/SRN, 2009, 124 min. (19.00 h.)
14.4. – **3 sezóny v pekle**, r. T. Mašin, ČR/SR/Nem., 2009, 105 min. (15.30 h.)
14.4. – **Fish Tank**, r. A. Arnold, VB, 2009, 123 min. (17.30 h.)
14.4. – **Prorok**, r. J. Audiard, Franc./Tal., 2009, 153 min. (20.00 h.)

- 15.4. – **Arthur a Maltazardova pomsta**, r. L. Besson, Franc., 2009, 93 min. (15.30 h.)
 15.4. – **Biela stuha**, r. M. Haneke, SRN/Rak./Franc./Tal., 2009, 144 min. (17.30 h.)
 15.4. – **Paríž 36**, r. Ch. Barratier, Franc./SRN/ČR, 2008, 120 min. (20.00 h.)

15.-17.4. – 13. MF frankofónneho filmu Bratislava 2011

- 14.4. – **Kráľovstvo zverstiev**, r. D. Michôd, Aust., 2010, 113 min. (13.30 h.)
 18.-19.4. – **Ako vieš?**, r. J. L. Brooks, USA, 2010, 112 min. (17.45 h.)
 18.-20.4. – **Kráľovstvo zverstiev**, r. D. Michôd, Aust., 2010, 113 min. (20.00 h.)
 21.4. – **Vytie**, r. R. Epstein, J. Friedman, USA, 2010, 90 min. (20.00 h.)
 21.4. – **Nesvadbovo**, r. E. Hníková, ČR/SR, 2010, 72 min. (18.30 h.)
 23.4. – **Nesvadbovo**, r. E. Hníková, ČR/SR, 2010, 72 min. (18.30 h.)
 23.4. – **Hop**, r. T. Hill, USA, 2011, 100 min. (16.30 h.)
 23.4. – **Poznáš muža svojich snov**, r. W. Allen, USA/Špan., 2010, 98 min. (20.00 h.)
 25.4. – **Poznáš muža svojich snov**, r. W. Allen, USA/Špan., 2010, 98 min. (20.00 h.)
 25.-26.4. – **Nesvadbovo**, r. E. Hníková, ČR/SR, 2010, 72 min. (18.30 h.)
 26.-27.4. – **Vytie**, r. R. Epstein, J. Friedman, USA, 2010, 90 min. (20.00 h.)
 27.4. – **Správcovia osudu**, r. G. Nolfi, USA, 2011, 106 min. (18.00 h.)
 28.-30.4. – **Na mamuta!**, r. G. de Kervern, B. Delépine, Franc., 2010, 92 min. (18.15 h. a 20.00 h.)

Kino Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729 971
 predstavenia o 17.30 a 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-3.4. – **Varieté**, r. S. Antin, USA, 2010, 119 min.
 3.4. – **Ja, zloduch**, r. P. Coffin, Ch. Renaud, USA, 2010, 95 min. (15.30 h.)
 7.-8.4. – **Devinsky masaker**, r. G. Dezor, J. Páleník, SR, 2011, 69 min.
 9.-10.4. – **Američan**, r. A. Corbijn, USA, 2010, 105 min.
 14.-17.4. – **Čierna labuť**, r. D. Aronofsky, USA, 2010, 101 min.
 21.-22.4. – **Ako vieš?**, r. J. L. Brooks, USA, 2010, 112 min. (20.00 h.)
 21.-25.4. – **Rango**, r. G. Verbinski, USA, 2011, 107 min. (17.30 h.)
 23.-24.4. – **Nesvadbovo**, r. E. Hníková, ČR/SR, 2010, 72 min. (20.00 h.)
 28.-30.4. – **Hop**, r. T. Hill, USA, 2011, 100 min. (17.30 h.)
 28.-29.4. – **Sucker Punch**, r. Z. Snyder, USA, 2011, 110 min. (20.00 h.)
 30.4. – **Nočný filmový maratón** (20.00 h.)

Kino Hviezda Trnava

Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/5511 042, www.naoko.sk
 predstavenia o 17.30 a 19.30 hod. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-4.4. – **Ako vieš?**, r. J. L. Brooks, USA, 2010, 112 min.
 5.-7.4. – **Varieté**, r. S. Antin, USA, 2010, 119 min. (5.4. o 16.00 h., 6.4. o 17.30 h., 7.4. o 19.30 h.)
 8.-11.4. – **Reťazová správa**, r. Ch. Letter, D. Taylor, USA, 2010, 96 min. (8.4. len o 19.30 h.)
 12.-14.4. – **Nesvadbovo**, r. E. Hníková, ČR/SR, 2010, 72 min. (12.4. o 18.00 h., 13.4. o 16.00 h., 14.4. o 17.30 h. a 19.30 h.)
 13.4. – **Noc v kine** (18.00 h.)
 15.-18.4. – **Občiansky preukaz**, r. O. Trojan, ČR/SR, 2010, 137 min. (17.00 h. a 19.30 h.)
 21.-25.4. – **Kráľova reč**, r. T. Hooper, VB/Aust., 2010, 118 min. (17.30 h.)
 21.-25.4. – **Tri dni k slobode**, r. P. Haggis, USA/Franc., 2010, 122 min. (19.30 h.)
 27.4. – **Čas grimás**, r. P. Dimitrov, SR, 2011, 63 min.
 28.4. – **Bella**, r. A. G. Monteverde, USA/Mex., 2006, 91 min. (18.30 h. a 20.00 h.)
 30.4. – **Bella**, r. A. G. Monteverde, USA/Mex., 2006, 91 min. (17.30 h.)
 29.-30.4. – **Krásne vstávanie**, r. R. Michell, USA, 2010, 107 min. (19.30 h.)

Detské predstavenia

- 2.-3.4. – **Mačky a psi: Pomsta Kitty Galore**, r. B. Peyton, USA, 2010, 82 min. (15.30 h., 3.4. aj o 13.30 h.)
 8.-10.4. – **Sammyho dobrodružstvo 3D**, r. B. Stassen, Belg., 2010, 88 min. (8.4. o 17.30 h., 9.4. o 15.30 h., 10.4. o 13.30 h. a 15.30 h.)
 16.-17.4. – **Na vlásku**, r. B. Howard, N. Greno, USA, 2010, 101 min. (15.30 h., 17.4. aj o 13.30 h.)
 21.-26.4. – **Rango**, r. G. Verbinski, USA, 2011, 107 min. (21.-22.4. o 15.30 h., 23.-24.4. o 13.30 h. a 15.30 h., 25.4. o 15.30 h., 26.4. o 16.00 h.)
 29.-30.4. – **Rio**, r. C. Saldanha, USA, 2011, 96 min. (29.4. o 17.30 h., 30.4. o 13.30 h. a 15.30 h.)

Kino Junior Levice

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/622 5835, kulturalny@mail-t-com.sk
 predstavenia o 18.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-3.4. – **Skutočná guráž**, r. E. A. J. Coen, USA, 2010, 109 min.
 2.-3.4. – **Shrek: Zvonec a koniec**, r. M. Mitchell, USA, 2010, 92 min. (15.30 h.)
 5.-6.4. – **Největší z Čechů**, r. R. Sedláček, ČR, 2010, 100 min.
 8.4. – **Sociálna sieť**, r. D. Fincher, USA, 2010, 121 min.
 9.-10.4. – **Gnomeo a Júlia**, r. K. Asbury, USA, 2011, 92 min. (15.30 h.)
 9.-10.4. – **Ako vieš?**, r. J. L. Brooks, USA, 2010, 112 min.
 12.-13.4. – **Reťazová správa**, r. Ch. Letter, r. D. Taylor, USA, 2010, 96 min.
 15.-17.4. – **Čierna labuť**, r. D. Aronofsky, USA, 2010, 101 min.
 16.-17.4. – **Asterix a Vikingovia**, r. S. Fjeldmark, J. Moller, Fran./Dán., 2006, 78 min. (15.30 h.)
 19.-20.4. – **Tri dni k slobode**, r. P. Haggis, USA/Franc., 2010, 122 min.
 22.4. – **Varieté**, r. S. Antin, USA, 2010, 119 min.
 23.-24.4. – **Na vlásku**, r. B. Howard, N. Greno, USA, 2010, 101 min. (15.30 h.)
 23.-24.4. – **Ritúal**, r. M. Háfström, USA, 2011, 114 min.
 26.-27.4. – **Biutiful**, r. A. G. Iñárritu, Špan./Mex., 2010, 147 min.
 29.4. – **Turista**, r. F. Henckel von Donnersmarck, USA/Franc., 105 min.
 29.-30.4. – **Medved' Yogi**, r. E. Brevig, USA, 2010, 80 min. (15.30 h.)
 30.4. – **Štyri levy**, r. Ch. Morris, VB, 2010, 94 min.

Kino Scala Prešov

Masarykova 7, Prešov, tel.: 051/7723 7412, pkoprogram@condornet.sk, www.pkopresov.sk
 predstavenia sú o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 5.4. – **Pouta**, r. R. Špaček, ČR, 2010, 146 min.
 6.4. – **Nesvadbovo**, r. E. Hníková, ČR/SR, 2010, 72 min.
 11.-15.4. – **18. Febiofest 2011**
 14.4. – **Pán Nikto**, r. J. van Dornael, Kan./Belg./Franc./SRN, 2009, 133 min. (20.00 h.)
 19.4. – **Interview**, r. S. Buscemi, USA, 2007, 83 min.
 21.4. – **Ostře sledované vlaky**, r. J. Menzel, ČSSR, 1966, 87 min.
 26.4. – **Shortbus**, r. J. C. Mitchell, USA, 2006, 102 min.
 28.4. – **Ghost Writer**, r. R. Polanski, Franc./VB, 2010, 128 min.

Kino Strojár Martin

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/422 4994, www.kinostrojarmojmartin.sk

- 1.-4.4. – **Bella**, r. A. G. Monteverde, USA/Mex., 2006, 91 min. (16.00 h.)
 1.-4.4. – **Bastardi**, r. P. Šícha, ČR, 2010, 80 min. (18.00 h.)
 1.-4.4. – **Čierna labuť**, r. D. Aronofsky, USA, 2010, 101 min. (20.00 h.)
 9.-13.4. – **18. Febiofest 2011**
 14.-16.4. – **Medved' Yogi**, r. E. Brevig, USA, 2010, 80 min. (17.30 h., 16.4. aj o 15.30 h.)

VINCENT ROSINEC

(6. 5. 1928 - 19. 3. 2011)

Medzi nebom a zemou

Moje stretnutie s Vincim Rosincom začalo dávno predtým, než tu tušil on, ale aj ja. Vtedy som ešte nevedel, že sa budem venovať filmu a že niekedy prídem pracovať do filmového štúdia na Kolibu. Žil som vtedy trvalo v Liptovskom Jáne, v mojom rodnom dome. Z okna sa dalo pozeráť na Vysoké i Nízke Tatry. Keď pršalo, zaliezli sme dnu a oknom sme pozorovali, kedy prestane pršať.

Často som pozeral filmy v televízii a zaujali ma zábery, ktoré sa veľmi podobali tomu, čo som videl z okna. Dvíhajúce sa hmy nad kopcami, atmosféry krajiny. Povedal som si, to musel nakrútiť človek, ktorý musel poznať túto krajinu, ktorý musel poznať hory, lebo to bolo sugestívne a veľmi sa to podobalo na to, čo som videl z okna. Počkal som si na koniec filmu, bol som zvedavý, kto to bol. Kameraman bol Vincent Rosinec. Zapamätal som si to meno, režiséra som si nevsímal. A často, keď som začítil, že to bude tento kameraman, som počkal na koniec filmu, aby som si to potvrdil.

Po rokoch, keď vo mne zahadne skrsol nápad, že musím nakrúcať filmy, podľahol som pokušeniu a vybral som sa do Bratislavy na Kolibu. Skôr, ako som išiel na osobné oddelenie, zvedavo som vošiel do prvého ateliéru. Bolo tam rušno, kopa svetiel, veľký biely fabiôn, pred ktorým sa skúšal nejaký tanec. Zaradil som sa medzi pozeračujúcich a človeka, ktorý stál vedľa mňa, som sa spýtal, kto je kameraman a kto režisér tohto

filmu. Muž mi povedal: „*Kameraman je ten pán v dlhých bokombradách, Vinco Rosinec, a režisér je ten bielovlasý, pán Martin Slivka...*“ Bol som z toho ohúrený. Tak to je ten človek, ktorého som už poznal! Teraz som ho zrazu aj videl... Vincent Rosinec.

Zamestnal som sa ako technik scény a pochopiteľne som urobil všetko preto, aby som pracoval v štábe, kde robil kameramana. Tak začalo naše zblížovanie a priateľstvo. Po pár rokoch som sa stal jeho asistentom, bol som ostrícom jeho filmov. Chcel som ísť ďalej. Prijali ma na VŠMU, do ročníka Martina Slivku... Ako režisér som sa potom vrátil na Kolibu. Mal som šancu nakrúcať film *Uhol pohľadu*. Prišiel som k Vincovi a spýtal som sa ho: „*Nechceš si so mnou zatočiť?*“ Ja ako režisér som ho oslovil ako kameramana. Tajomným úsmevom si ma premeral a – súhlasil. Nakrútili sme spolu môj prvý film *Uhol pohľadu*. Naše priateľstvo trvalo do posledných dní jeho života...

Som šťastný, že som ešte stihol nakrútiť o Vincovi film *Medzi 4 - 5.6*. Je to také zavŕšenie nášho dlhoročného priateľstva, aj pohľad na najlepšie filmy, ktoré Vinco počas života nakrútil. Veľa som sa pri ňom naučil. Najlepšie semináre boli tie, kde sme pri kamere, pri briezdení alebo svitaní, čakajúc na východ slnka, debatovali o svojich srdcových filmoch... Vinco, ďakujem Ti za všetko!!!

Vlado Balco
(autor je režisér)

- 14.-18.4. – **Hon na čarodejnice**, r. D. Sena, USA, 2011, 98 min. (20.00 h.)
 18.4. – **Medved' Yogi**, r. E. Brevig, USA, 2010, 80 min. (17.30 h.)
 20.-27.4. – **Svetová invázia: Boj o Los Angeles**, r. J. Liebesman, USA, 2011, 116 min. (20.00 h., 26.4. aj o 17.30 h.)
 21.-25.4. – **Decká sú v pohode**, r. L. Cholodenko, USA, 2010, 106 min. (17.30 h.)

prípravila **Eva Michalková**
(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)

Televízia českých a slovenských filmov Slovenské pondelky 2011

4. apríl 2011

20.00 – **Muž, ktorý sa nevrátil**, r. P. Solan, 1959, 90 min.

22.00 – **Milosrdný čas**, r. O. Krivánek, 1975, 88 min.

11. apríl 2011

20.00 – **Skrytý prameň**, r. V. Bahna, 1973, 97 min.

22.00 – **Mladé srdcia**, r. V. Kubásek, 1952, 96 min.

18. apríl 2011

20.00 – **Naši pred bránami**, r. L. Filan, 1970, 88 min.

22.00 – **Odveta**, r. I. Húšťava, 1980, 79 min.

25. apríl 2011

20.00 – **Pieseň o sivom holubovi**, r. S. Barabáš, 1961, 99 min.

22.00 – **Pozor, ide Jozefína!**, r. J. Režucha, 1976, 79 min.

www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

Zmena programu vyhradená!

VÝROČIA

APRÍL 2011

1. 4. 1961	Matej Mináč – režisér
2. 4. 1941	Ladislav Ballek – spisovateľ
3. 4. 1951	Richard Krivda – kameraman
6. 4. 1921	Pavel Čalovka – režisér, dokumentarista († 8. 12. 2000)
12. 4. 1931	Dagmar Kákošová – herečka
13. 4. 1931	Igor Ciel – režisér († 4. 7. 2010)
14. 4. 1926	Vladimír Kostovič – herec († 2. 7. 1997)
19. 4. 1936	Alžbeta Domastová – režisérka dabingu
20. 4. 1921	Katarína Koliniková – herečka († 29. 5. 2006)
21. 4. 1946	Martín Gazík – kameraman
24. 4. 1931	Franek Chmiel – televízny režisér
26. 4. 1961	Narcis Liptáková – dramaturgička
27. 4. 1921	Pavel Branko – teoretik, kritik, novinár
27. 4. 1951	Beata Znaková – herečka
28. 4. 1931	Pavol Lačný – vedúci výroby
28. 4. 1946	Jozef Husár – herec

V oficiálnom programe 40. MFF Rotterdam, ktorý sa konal od 26. januára do 6. februára, bol do sekcie Spectrum zaradený aj koprodukčný film Jana Švankmajera *Prežiť svoj život*. Režisér na podujatí v rámci Cinemartu zároveň predstavil svoj nový projekt *Hmyz* a v Českom centre sa konala výstava jeho koláží, ktorá trvala do 7. marca ● Dňa 10. februára vstúpil do našich kín koprodukčný česko-slovenský film Ondřeja Trojana *Občiansky preukaz*, ktorý sa stretol s mimoriadnym diváckym ohlasom. Po štyroch týždňoch v distribúcii ho videlo viac ako 100 000 divákov, čo sa za taký krátky čas nepodarilo žiadnemu českému filmu v našich kinách po roku 1993 ● Dňa 24. februára sa vo Vysokoškolskom klube Elam v Bratislave uskutočnila projekcia filmu Jaroslava Siakela *Jánošík* z roku 1921 ● V dvoch termínoch 2. a 4. marca sa vo Viedni v dvoch kinách uskutočnila premiéra filmu Petra Kerekesa *Ako sa varia dejiny*, po ktorej nasledovala diskusia s režisérom. Po slávnostných uvedeniach film dňa 4. marca vstúpil do rakúskej distribúcie ● V termíne od 4. do 31. marca sa v Chicagu konal 14. Európsky filmový festival, počas ktorého sa premietli aj dva slovenské filmy, a to *Líštičky* Miry Fornay a *Hranica* Jara Vojteka ● V termíne od 11. do 15. marca sa v Bratislave uskutočnil Medzinárodný týždeň bola proti rasizmu pod názvom *Dosť bolo ticha*. Súčasťou kultúrneho protestu proti fašizmu bol aj filmový maratón, ktorý ponúkol dvanásť filmov, vrátane diskusií s ich tvorcami ● Dňa 12. marca zomrel slovenský spisovateľ, prozaik, dramatik, dlhoročný filmár Adolf Lachkovič ● Od 17. do 19. marca sa v poľskom Krakove konal 17. ročník festivalu autorských animovaných filmov OFAFA, kde slovenskú kinematografiu reprezentovalo 16 slovenských animovaných snímok, prevažne od Viktora Kubala ● V Ríme sa v termíne od 18. do 24. marca uskutočnil už 10. Festival nezávislých filmov, na ktorom sa premietal aj slovenský film *Onemanshow* Petra Magáta.

pripravila (sim)

NAJPREDAVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE

(marec 2011)

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

1. Miro Ulman – Peter Ulman: *Sprievodca klubovým filmom (3. vydanie)*
(ASFK a SFÚ, Bratislava)
2. kol. autorov: *Illuminace 4/2010*
(Národní filmový archiv, Praha)
3. Pavel Rajčan: *Konfrontace. Československý a poľský filmový plakát*
(Terry Posters, Praha)

AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. DVD *Medená veža*, r. Martin Hollý
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)
2. DVD *Perinbaba*, r. Juraj Jakubisko
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)
3. DVD *Pehavý Max a strašidlá*, r. Juraj Jakubisko
(SFÚ a Petit Press, Bratislava)